

ŞANLIURFA İŞGÜCÜ PİYASASI ANALİZ RAPORU

2018

Şanlıurfa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü

2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMALARI

**ŞANLIURFA ÇALIŞMA VE İŞ KURUMU İL MÜDÜRLÜĞÜ
İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMA RAPORU**

Yazan:

Mehmet UÇMAZ

İş ve Meslek Danışmanı

SUNUŞ

Küreselleşmenin devam ettiği günümüzde, tüm dünyada olduğu gibi ülkemizin ve ilimizin en öncelikli konularının başında istihdam ve nitelikli işgücü gelmektedir. İstihdamın artırılması ve işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünün temininde rekabet gücünün maksimum olabilmesi için, işgücü piyasası değişkenlerinin şimdi ve gelecekte doğacak ihtiyaçların doğru belirlenebilmesi büyük bir önem arz etmektedir.

Sürekli ve hızlı gelişen teknoloji ile birlikte birçok sektörde ve meslek dalında yaşanan değişim ve gelişmelere paralel kendini geliştiren, değişime uyum sağlayan işgücüne ihtiyaç duyulmaktadır. Mevcut işgücünün değerlendirilmesi ve bu duruma uyum sağlaması için yeni çalışmalar yapılması ihtiyacını doğurmaktadır. Ülkemiz ekonomisi, ileri teknoloji ve eğitilmiş işgücü ile gelişen dünyanın en güçlü ülkeleri arasındaki yerini alacaktır.

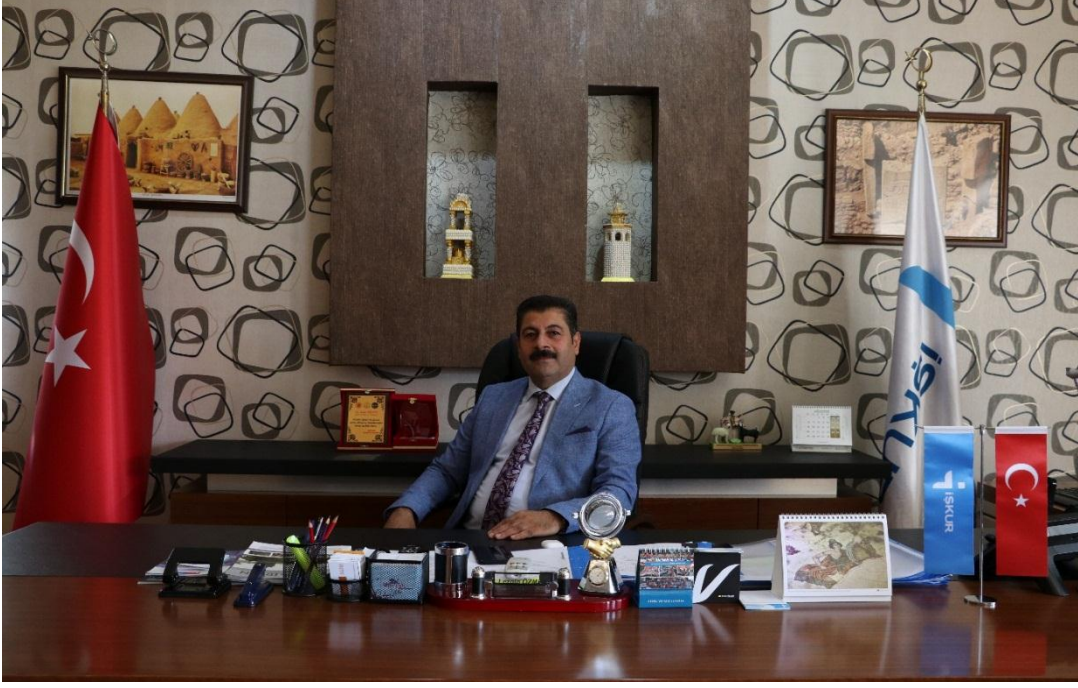
Bu bilgiler ışığında ilimizin çalışma hayatının tüm sektörlerini doğrudan ilgilendiren nitelikli işgücünü yetiştirmeyi hedef alan, aktif istihdam politikalarının belirlenmesi amacıyla yerel düzeyde işgücü piyasasındaki mevcut durumu izlemek, değişimleri takip etmek ve bunların işgücü arz ve talebi üzerindeki etkilerini ortaya çıkarmak için Şanlıurfa İşgücü Piyasası Araştırması yapılmıştır. Bu araştırmayla, işverenlerimizin günümüzde ve gelecek dönemlerde hangi mesleklerde elemana ihtiyaç duyduklarını, eleman temininde güçlük çektikleri mesleklerin neler olduğunu ve belirlenen mesleklere eleman bulmakta / eleman temininde zorlanma nedenlerini belirlemek amacıyla Şanlıurfa Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüzce işyeri temsilcileri ile yüz yüze görüşmeler yapılmıştır. Yapılan bu çalışma ile işgücü piyasasının ihtiyaçları ve sorunları tespit edilmiştir.

Başta Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğümüz olmak üzere, ilgili kurum ve kuruluşlarımızca, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulumuzun işgücü etkenlerinin geliştirilmesine yönelik aldığı/alacağı kararlar doğrultusunda İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarından etkin bir şekilde yararlanılarak kamu kaynaklarının etkin ve verimli bir şekilde kullanılması sağlanacaktır. Yapılan bu araştırma ve çalışmanın tamamlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyor, çalışmanın ilimize ve tüm ilgililere faydalı olmasını diliyorum.

Abdullah ERİN

Şanlıurfa Valisi

ÖNSÖZ

Ekonomik ve sosyo-kültürel konjonktürde en önemli sorunlar arasında yer alan işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik doğru politikaları geliştirebilmek için profesyonel bir yaklaşımla işgücü piyasasının iyi bilinmesi gerekmektedir. Bu yaklaşımla bakıldığında son yıllarda ilimizin ticari, sosyal ve kültürel yapısında hızlı değişimler ve gelişmeler yaşandığı gözlenmektedir. Genç ve dinamik bir yapıya sahip olan ilimizde işgücü piyasasının ihtiyaç, beklenti ve hedeflerini sağlıklı bir şekilde analiz etmek, gelecekteki istihdam ve işgücü politikalarının temeli için önemli bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır.

Özellikle talep yönünün ve gelecek kısa dönemde işgücü eğiliminin ölçülmesi, eğitim ve becerilerin tespiti, işgücü arzı ve talebi arasındaki dinamik ilişkilerin dengeli bir şekilde oluşturulması önem arz etmektedir. Bu ilişkiler kapsamında oluşturulacak politika ve önerilerin geliştirilmesi hedeflenmiş ve aktif işgücü politikalarına veri sağlayabilecek bir çalışma yapılmıştır.

Müdürlüğümüzün uzman personellerinin 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihlerinde yüz yüze görüşme gerçekleştirerek ilde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı 965 işyeri için veri derlenmiştir. Bu çalışma ile ilin temel işgücü durumu, işletmelerin mevcut istihdam yapısı, işgücüne ihtiyaç duyulan ve temininde güçlük çekilen meslekler gibi işgücü piyasasını etkileyen değişkenler incelenmiştir. Bu çalışmanın sonucunda ortaya çıkan verilerin raporlaştırılması son derece önem arz etmektedir. Bu bağlamda Şanlıurfa İşgücü Piyasası Araştırma Raporu'nun ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına, çalışma hayatının tüm aktörlerine, sivil toplum örgütlerine, üniversitelere, araştırmacılara ve tüm kamuoyuna faydalı olmasını temenni eder; bu çalışmanın ortaya çıkmasında zamanını ayırarak bilgi formumuzu dolduran tüm işverenlerimize emeği geçen Kurum çalışanlarımıza ve sosyal paydaşlarımıza teşekkür ederim.

Lezgin ÖZMEN

Şanlıurfa Çalışma ve İş Kurumu

İl Müdürü

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
TABLolar LİSTESİ	vv
ŞEKİLLER LİSTESİ	vi
YÖNETİCİ ÖZETİ	1
GİRİŞ	3
BİRİNCİ BÖLÜM	4
İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ.....	4
İŞKUR GÖSTERGELERİ	4
Açık İşler	4
İşe Yerleştirmeler.....	5
Kayıtlı İşsiz.....	7
Aktif İşgücü Programları	9
İşsizlik Ödeneği	12
İKİNCİ BÖLÜM.....	14
İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI	14
İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM.....	14
İşyeri Verileri.....	15
Mevcut İstihdam.....	28
AÇIK İŞLER.....	30
TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER.....	39
GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ	45
SONUÇ	52
EKLER.....	56
EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU.....	56

TABLÖLER LİSTESİ

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017)	5
Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)	6
Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	9
Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	10
Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017).....	10
Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı	10
Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)	12
Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı.....	16
Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	26
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu	27
Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı	28
Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları	29
Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler	30
Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı	31
Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması.....	35
Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı	36
Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları	37
Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması.....	37
Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler	38
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı	40
Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı	42
Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri	44
Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler.....	45
Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri	46
Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi	47
Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi	48
Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler	48

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)	4
Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017).....	5
Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı	7
Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)	13
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı	16
Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Dağılımı	17
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu	19
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu	19
Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu.....	20
Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı	21
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu.....	22
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)	24
Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%).....	24
Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları	25
Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri.....	27
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi.....	32
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	33
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	33
Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi	34
Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı.....	35
Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı	41
Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı.....	43
Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı.....	49
Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranılan Kriterlerin Dağılımı	50
Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı	51

YÖNETİCİ ÖZETİ

İşgücü piyasasını analiz etmek için arz ve talep verilerine ihtiyaç duyulmaktadır. İşgücü piyasasının arz tarafına ait veriler TÜİK ve İŞKUR'un idari kayıtları aracılığı ile yayınlanmaktadır. İşgücünün arz boyutunun ele alınmasında bir takım temel işgücü verileri bulunmaktadır. Ekonomik olarak aktif olan nüfusun, çalışabilir yaştaki nüfusa olan oranını ifade eden İşgücüne Katılma Oranı; çalışanların çalışabilir yaştaki nüfusa oranını ifade eden İstihdam Oranı ve toplam işsiz sayısının işgücüne oranını ifade eden İşsizlik Oranı işgücü arzına ilişkin temel eğilimleri barındırmaktadır.

İşgücü piyasasının talep yönüne ilişkin veriler ise işgücü piyasası araştırması kapsamında derlenmektedir. İşgücü piyasasının talep boyutunu analiz etmek gayesiyle hazırlanan bu raporda Şanlıurfa İli İşgücü Piyasası Araştırması sonuçlarına göre değerlendirilmiştir. Çalışma kapsamında veri derlenen işyeri sayısı 965'tir. Bu işyerleri 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri olup il genelinde 17 sektörde tam sayım yapılmıştır. Şanlıurfa ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 36 bin 385 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 30 bin 299 çalışan erkeklerden, 6 bin 86 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır. Erkeklerin yüzde 82'si, kadınların ise yüzde 18'si İmalat sektöründe istihdam edilmektedir.

Şanlıurfa ilinde en fazla çalışanı olan meslek grupları; Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar ve Nitelik Gerektirmeyen Mesleklerdir. Şanlıurfa ilinde açık iş oranı yüzde 0,9 olarak tespit edilmiştir. Türkiye genelinde ise açık iş oranı yüzde 2,6 olup, Şanlıurfa ili açık iş oranı bakımından Türkiye ortalamasının altındadır. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,8 ile Konaklama ve Yiyecek, İçecek Hizmeti Faaliyeti sektörüdür. Şanlıurfa ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla açık işin Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda olduğu tespit edilmiştir. Şanlıurfa ilinde en fazla açık işi olan ilk üç meslek; Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Makineci(Dikiş) meslekleridir.

İl genelinde açık işlerin yüzde 31,7'si için Genel Lise mezunu talep edilmektedir. Şanlıurfa ilinde temininde güçlük çekilen meslekler sektörlere göre incelendiğinde en fazla İmalat sektöründe eleman temininde güçlük çekildiği görülmektedir. Şanlıurfa ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleğinin yer aldığı

görülmektedir. Bu mesleği sırasıyla Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve Pazarlamacı meslekleri takip etmektedir.

Şanlıurfa ilinde teminde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,8'i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Şanlıurfa ilinde işverenlerin yüzde 13,5'i istihdamın artacağını öngörmüştür. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,1 olarak öngörülürken Şanlıurfa ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 2,8 olarak öngörülmüştür.

GİRİŞ

Bu çalışma Şanlıurfa işgücü piyasasının gerek arz gerekse talep yönü ile mevcut durumunu ortaya koyarak piyasanın olumlu ve olumsuz yanlarını sergilemektedir. Bu kapsamda işgücü piyasası ile kararların alınması ve uygulamaya konulacak faaliyet ve projelerin etkinliğinin artırılması noktasında araştırma sonuçlarının göz önüne alınması oldukça önemlidir.

Şanlıurfa İşgücü Piyasası Araştırması Sonuç Raporu; il düzeyinde politika yapıcılarına ve karar alıcılara kaynak sağlamada büyük katkılar sağlayacak olan önemli bir çalışmadır. İşgücü piyasasının en önemli aktörleri olan işgücü ve işverenlerin piyasaya sundukları emeği ve piyasadaki beklentilerini iyi analiz ederek niteliklerini ortaya koymak politika üretmeden önceki ilk adımı oluşturmaktadır. Daha sonra ise bu analizler neticesinde arz talep dengesini iyi kurmak ve işgücü politikalarını bu dengeyi sağlayacak şekilde bir zemini tesis etmek , istihdam ve işsizlik sorunlarıyla mücadele eden her bir kurum/kuruluşun gayesini oluşturmaktadır.

İşgücü Piyasası Araştırmaları sadece İŞKUR'a değil, Türkiye'de işgücü piyasasının paydaşı olan tüm kurum ve kuruluşlara önemli katkılar sağlamaktadır. İŞKUR, işgücü piyasasında aktif ve pasif istihdam politikalarında söz sahibi bir Kamu İstihdam Kurumu olarak İşgücü Piyasası Bilgi Formları aracılığıyla ve işverenlerle yüz yüze görüşme yöntemiyle İşgücü Piyasası Araştırmalarını gerçekleştirmektedir. Bu araştırma sonucunda Türkiye'de işgücü piyasasının talep boyutuna ilişkin en kapsamlı veri üreten kurum İŞKUR'dur.

İşgücü piyasası talep verilerinin elde edilmesine yönelik çalışmalar Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri tarafından 2007 yılından itibaren yıllık bazda periyodik olarak sürdürülmektedir. Yapılan bu araştırmalar kapsamında 2018 yılı için Şanlıurfa ilinde 2 Nisan-11 Mayıs 2018 tarihleri arasında saha çalışması gerçekleştirilmiş olup, araştırma neticesinde işgücü piyasasının arz ve talep boyutunu ele alan İşgücü Piyasası Araştırma Raporu hazırlanmıştır.

Bu raporda, İşgücü Araştırması sonuçları analiz edilerek Şanlıurfa ilinin işgücü piyasasının talep yapısı ortaya konulmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI ARZ VERİLERİ

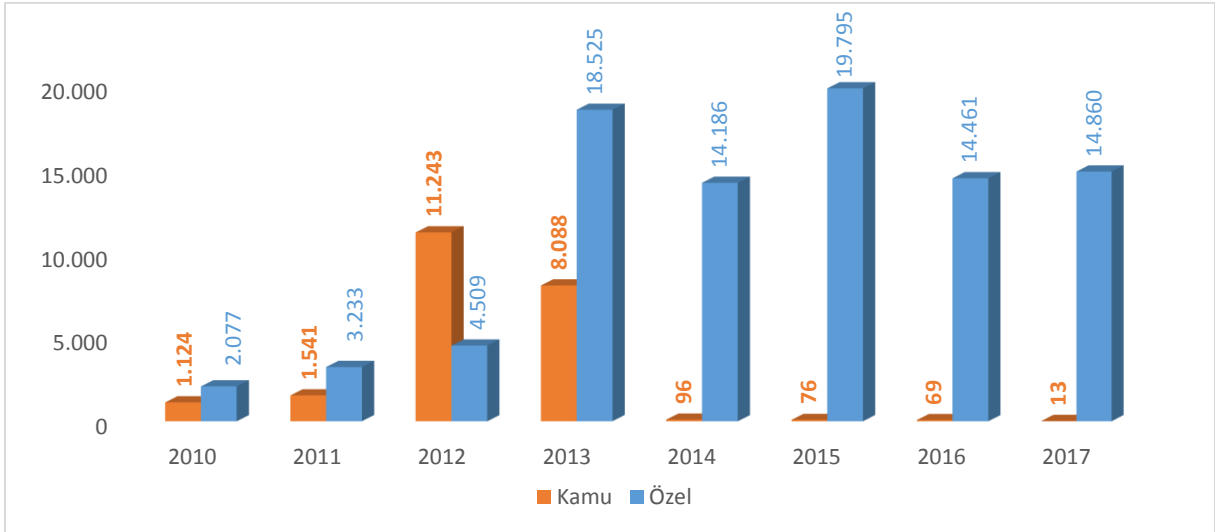
İŞKUR GÖSTERGELERİ

İŞKUR göstergeleri, Kurumun idari kayıtlarından oluşmakta olup İŞKUR'un hedef kitlelerine sunmuş olduğu hizmetlerinin verilerinden hareketle istatistik alt yapısında derlediği rakamları içermektedir. Kurumun hizmetlerinden yararlanmak için Kuruma kayıt yaptıran kişilerin yaş, cinsiyet, sosyal durum, eğitim durumu, sektör ve meslek bilgisi bağlamında oldukça detaylı bilgilere ulaşılabilmektedir.

Açık İşler

Açık iş; işverenlerin ihtiyaç duyduğu işgücünü karşılamak amacıyla Kuruma bildirdikleri işgücü talepleridir. Bir başka deyişle ekonomide veya bir işletmede, belirli bir dönemde istihdam edilmek üzere talep edilen emek miktarı, çalışan insan sayısı veya çalışma zamanı olarak ifade edebiliriz. İşverenler taleplerini Kuruma bizzat gelerek verebilecekleri gibi online olarak da ihtiyaç duyduğu nitelikteki işgücünü Kurumdan talep edebilmektedirler.

Şekil 1: Yıllara Göre Açık İş Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında 3 bin 201 kişilik işgücü talebi alınmışken bu sayı 2017 yılına gelindiğinde 14 bin 873 kişiye yükselmiştir. Açık iş sayıları yıllar içerisinde dalgalı bir seyir izlemiştir. Açık işler 2011 yılından itibaren 2013 yılına kadar artış eğilimi göstermiştir. Nisan 2012’de dönemin Başbakanı, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip ERDOĞAN’ın İş ve Meslek Danışmanı atama

töreninden sonra İŞKUR'un vizyonunda değişimler sağlayan İş ve Meslek Danışmanları ile açık iş sayısında büyük bir artış sağlanmıştır. Açık işler yıllar bazında incelendiğinde ise İŞKUR'un özellikle 2013 yılından sonra özel sektör açık işleri üzerindeki etkinliğini önemli ölçüde arttırdığını görmek mümkündür.

Tablo 1: En Fazla Açık İş Olan Mesleklere (2017)

Meslek	Açık İş Sayısı
Dokuma Konfeksiyon Makineci	5.303
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	1.153
Beden İşçisi (Genel)	644
Ayakkabı İmalatçısı	391
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	373
Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı	350
Satış Danışmanı / Uzmanı	288
Konfeksiyon İşçisi	242
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	229
Kadın Giyim Modelist Yardımcısı	225

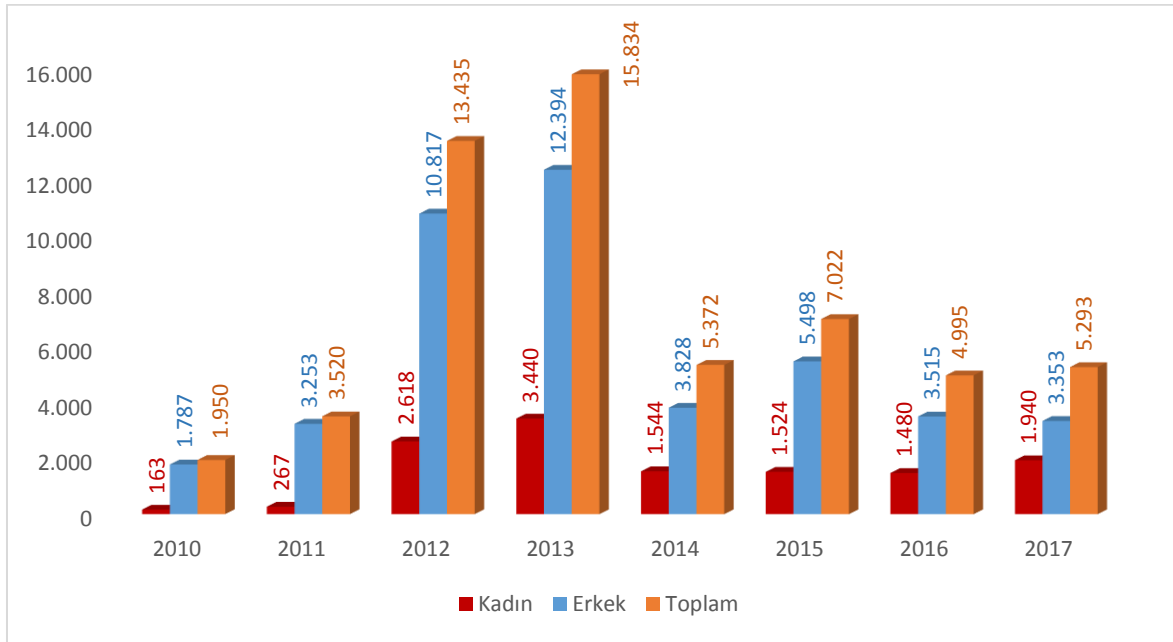
Kaynak: İŞKUR

Şanlıurfa ilinde 2017 yılında 14 bin 873 kişilik açık iş, işverenler tarafından İŞKUR'a iletilmiştir. Bu sayının içinde, ilk sırada 5 bin 303 açık iş ile Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleği bulunmaktadır. Bu sayı toplam açık iş sayısının yüzde 36'sını oluşturmaktadır. Bu mesleği Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı takip etmektedir. 2016 yılında yapılan İpa çalışması ile kıyaslandığında ilk sıralarda yer alan meslekler aynı gözükmemektedir. 2017 yılı en fazla açık iş olan mesleklerin büyük bir kısmı İmalat sektöründe yer almaktadır. Şanlıurfa ilinde bu sektörün personel ihtiyacı gün geçtikçe daha fazla artmaktadır.

İşe Yerleştirmeler

İŞKUR özellikle son yıllarda performansını önemli ölçüde artırarak 2017 yılında yıllık bazda 2 milyon 691 bin açık işi işgücü piyasasından toplamıştır. Şekil 2'den de görüleceği üzere bu artan performans İŞKUR işe yerleştirme hizmetlerine doğrudan yansımaktadır.

Şekil 2: Yıllara Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

2010 yılındaki işe yerleştirme sayısı bin 950 olan Şanlıurfa ilinde işe yerleştirilenlerin bin 787'si erkeklerden, geri kalan 163 kişi ise kadınlardan oluşmaktadır. Bu rakamlar yıllar itibariyle dalgalı bir seyir izlemektedir. 2017 yılında ise 5 bin 293 kişi İŞKUR tarafından işe yerleştirilmiştir. 2017 yılında işe yerleşenlerin yaklaşık yüzde 36,7'si kadınlardan, yüzde 63,3'ü erkeklerden oluşmuştur.

İŞKUR'un; piyasayı yakından takip ederek il özelinde piyasanın sahip olduğu tüm değişkenleri göz önünde bulundurup işverenlerin işgücü ihtiyaçlarını zamanında karşılaması en temel fonksiyonları arasında yer almaktadır.

Tablo 2: Mesleklere Göre İşe Yerleştirme Sayıları (2017)

Meslekler	Kadın	Erkek	Genel Toplam
Dokuma Konfeksiyon Makineci	954	831	1.785
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	351	357	708
Ayakkabı İmalatçısı	362	29	391
Büro İşçisi	125	47	172
Satış Danışmanı / Uzmanı	99	73	172
Beden İşçisi (Genel)	149	6	155
Konfeksiyon İşçisi	88	47	135
Perakende Satış Elemanı (Gıda)	66	31	97
Reyon Görevlisi	57	22	79
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	42	31	73

Kaynak: İŞKUR

Şanlıurfa ilinde bin 785 kişilik işe yerleştirmeye Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleği ilk sırada yer almaktadır. Bu sayı toplam işe yerleştirme sayısının % 33,7'sini oluşturmaktadır. Bu mesleği Müşteri Hizmetleri Görevlisi ve Ayakkabı İmalatçısı meslekleri takip etmektedir. Kadınlar en fazla işe yerleştiği meslek Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleğidir. İkinci sırada yer alan Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleği cinsiyet bakımından birbirine yakın işe yerleştirme gerçekleşmiştir. Kadınların oran anlamında erkeklere göre en yüksek olduğu meslek Beden İşçisi(Genel) mesleği olmuştur.

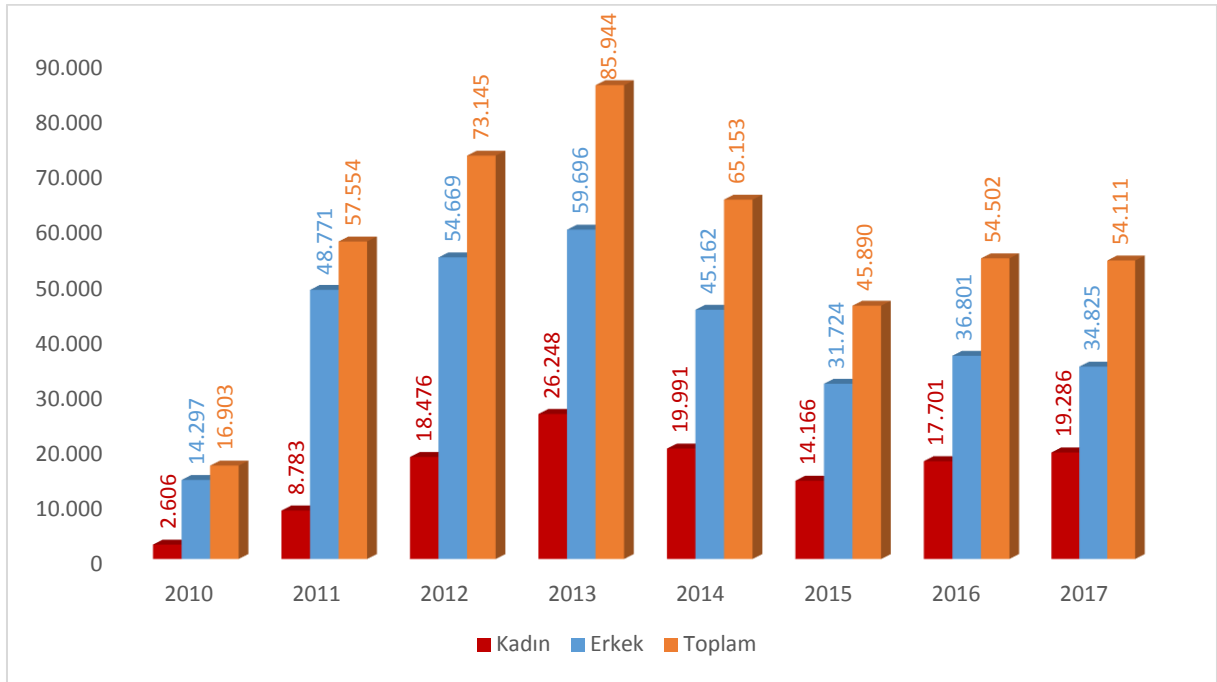
Kayıtlı İşsiz

Kayıtlı İşsiz; Hali hazırda herhangi bir gelir getirici işte çalışmayıp Kurumumuza iş arama maksadı ile başvuran kişilerdir. 1982 yılında Cenevre’de yapılan Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Onüçüncü Çalışma İstatistikçileri Konferansında kabul edilen kararda da, işsizliğin uluslararası standart tanımında mevcut bulunan üç unsur üzerine oturtulmuştur. Bu unsurlar; 1-) İşsiz olma, 2-) Halen çalışmaya elverişli bulunma, 3-) Bir iş talep etme, şeklinde sıralanmaktadır (Başterzi, 1996: 7). Uluslararası standartlara göre ancak bu üç unsuru birlikte taşıyanlar işsiz kabul edilmektedir.

Kurumumuz ilgili mevzuat gereğince kayıtlı iş arayanlarına en az bir yıl süre ile hizmet vermekle yükümlü olmakta olup, iş arayanlar İŞKUR sistemi üzerinde durumlarını güncelleyerek iş aramaya devam ettikleri sürece İŞKUR hizmetlerinden herhangi bir süre kısıtı olmadan yararlanabilmektedirler.

Bir yıl kesintisiz olarak İŞKUR sistemi ya da ofisleri kullanmadığı tespit edilen kayıtlar sistem tarafından pasife alınmaktadır. Ayrıca İş arayanlar kayıtlarını istedikleri zaman pasife alarak İŞKUR’un hizmetlerinden yararlanmayı sonlandırabileceklerdir.

Şekil 3: Yıllar İtibariyle Cinsiyete Göre Kayıtlı İşsiz Sayısı

Kaynak: İŞKUR

2010 yılında Şanlıurfa ilinde İŞKUR'a kayıtlı 16 bin 903 işsiz bulunmaktadır. Kayıtların 14 bin 297'si erkek, 2 bin 606'sı ise kadınlardan oluşmaktadır. 2017 yılında ise toplam 54 bin 111 kişi işsiz olarak kayıtlarda yerini almıştır. 2013 yılına kadar kayıtlı işsiz sayısında artış gözlenirken 2014 yılından itibaren daha stabilize bir durum sergilemeye başlamıştır. 2015 yılındaki düşüşün nedeni ise 2015 yılı içinde kayıtlı işsiz sorgulamalarında SGK kayıtlarının baz alınması yöntemine geçilmesidir. Bu gelişme, sayesinde İŞKUR olarak işsizlerin işgücündeki durumlarını anlık olarak takip edilebilme imkanına erişmiştir.

2010 yılında Şanlıurfa'de 2 bin 606 kayıtlı kadın işsiz bulunmakta iken bu sayı 2017 yılında önemli bir ölçüde artarak 19 bin 286'ya yükselmiştir. Bu artışta İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetleri hem nitelik hem de nicelik olarak iyileştirmesi çok önemli bir faktördür.

Şanlıurfa ilinde mesleklere göre kayıtlı işsiz sayıları incelendiğinde en fazla kayıtlı işsizin olduğu ilk 10 meslek içerisinde ilk sırada Beden İşçisi (Genel) mesleği yer almakta olup bu meslekte Şanlıurfa ilinde Kuruma kayıtlı 25 bin 319 işsiz bulunmaktadır. Bu rakam Şanlıurfa ilindeki toplam kayıtlı işsiz sayısının %47'sini oluşturmaktadır. 2017 yılı için sırasıyla Beden İşçisi (Temizlik) ve Satış Danışmanı meslekleri takip etmiştir. Kadınlarda en çok Beden İşçisi(Genel), Beden İşçisi (Temizlik) ve Sekreter gibi mesleklerin yanı sıra Büro Memuru (Genel) ve Satış Danışmanı gibi mesleklerde de kayıtlı işsiz bulunmaktadır.

Aktif İşgücü Programları

İŞKUR, aktif işgücü piyasası programları aracılığıyla istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren kişi ve grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmakta ve işsizlikten istihdama geçişi kolaylaştırmaya çalışmaktadır. Aktif işgücü piyasası programları içerisinde bulunan mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları ve girişimcilik eğitim programları ile işgücüne nitelik kazandırmaktadır.

Tablo 3: Mesleki Eğitim Kursları ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	126	941	1.193	2.134
2011	86	699	1.204	1.903
2012	329	4.227	3.862	8.089
2013	282	4.020	3.635	7.655
2014	166	2.307	2.503	4.810
2015	314	3.905	3.757	7.662
2016	138	1.394	1.512	2.906
2017	160	2.347	1.587	3.934

Kaynak: İŞKUR

Mesleki eğitim kursları özellikle İşbaşı Eğitim Programlarının daha ön plana çıkmasından sonra azalma eğilimi içerisine girmiştir. 2017 yılında ise düzenlenen 160 mesleki eğitim kursuna 3 bin 934 kursiyer katılmıştır. Katılan kursiyerlerin bin 587'si erkek, 2 bin 347'si kadınlardan oluşmaktadır.

Mesleki eğitim kursları; yeni bir meslek kazandırılması veya var olan mesleki becerilerin geliştirilmesi suretiyle bireylerin istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik programlardır. Bu kapsamda düzenlenecek kursların beceri eksikliği olan kitlelere ulaşması büyük önem taşımaktadır. Cinsiyet bazında kursa katılan bireyler incelendiğinde kadın katılımcıların daha fazla olduğu görülmektedir. Kadınların eğitim seviyesi arttıkça işgücüne katılımlarının arttığı gerçeği düşünüldüğünde mesleki eğitim kursları ile kadınların beceri seviyeleri arttırılarak işgücü piyasasına girişleri ve istihdam edilebilirlikleri kolaylaştırılmaktadır. 2017 yılında kursiyerlerin yüzde 60'ı kadınlardan oluştuğu görülmektedir. Bu bilgiler ışığında katılımcıların cinsiyet dağılımı incelendiğinde kadınların yüksek oranda olması hedef kitlenin doğru belirlendiğini göstermektedir.

Tablo 4: Mesleki Eğitim Kurslarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Erkek	Kadın	Toplam
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
İç Giyim Konfeksiyon Makineci	Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı	İç Giyim Konfeksiyon Makineci
Örtü Altı Sebze Yetiştiricisi	Örtü Altı Sebze Yetiştiricisi	Örtü Altı Sebze Yetiştiricisi
Seramik Dekoratörü	İç Giyim Konfeksiyon Makineci	Aşçı Yardımcısı
Akrilik İplik Üretim İşçisi	Mozaik Kesici Ve Döşeyici	Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı
Isıtıcı Ve Pişirici Ev Aletleri Bakım-Onarımcısı	Sedefkar	Seramik Dekoratörü
Tekstil Terbiye İşçisi (Boya)	Ahşap Şekillendirmeci	Mozaik Kesici Ve Döşeyici
Aşçı Yardımcısı	Aşçı Yardımcısı	Ahşap Şekillendirmeci
İnşaat Boyacısı/Boyacı	Ev Tekstili Ürünleri Hazırlama Elemanı	Sedefkar
Servis Elemanı (Garson) Yardımcısı	Oyuncak Bebek Yapımcısı	Akrilik İplik Üretim İşçisi

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Dokuma Konfeksiyon makineci, İç Giyim Konfeksiyon Makineci ve Örtü Altı Sebze Yetiştiricisi mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Kadınlarda en fazla Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Kadın Üst Giysileri Dikim Elemanı mesleklerinde kurs düzenlenmiştir. Erkeklerde ise en fazla Dokuma Konfeksiyon Makineci ve İç giyim Konfeksiyon Makineci mesleklerinde kurs düzenlenmiştir.

Tablo 5: İşbaşı Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs Sayısı	Kadın	Erkek	Toplam
2010	14	18	15	33
2011	48	42	267	309
2012	133	299	585	884
2013	318	1.096	1.119	2.215
2014	324	793	1.168	1.961
2015	555	614	1.065	1.679
2016	820	1.410	2.515	3.925
2017	837	1.826	3.343	5.169

Kaynak: İŞKUR

İşsizliğin en önemli nedenlerinden biri işsizlerin gerekli mesleki bilgi ve beceriye sahip olmamasının yanında yeterli iş tecrübesinin de bulunmamasıdır. İşbaşı eğitim programının

temel gayesi mesleki deneyimi veya iş tecrübesi olmayan kişilere mesleki deneyim ve iş tecrübesi kazandırılarak bu kişilerin istihdam edilebilirliklerinin arttırılmasıdır. Bir diğer gaye ise nitelikli işgücü temin etmekte zorlanan işverenlere işe alacakları kişileri işyerinde belli bir süre gözlemleyerek ve eğitim vererek kişiler hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olma ve işe alma konusunda isabetli bir karar verme imkânı sunmaktır.

2010 yılında işbaşı eğitim programlarının sayısı 14, katılımcı sayısı 33 iken 2017 yılına gelindiği zaman 837 program açılmış ve 5 bin 169 katılımcı faydalanmıştır. İşverenler tarafından oldukça rağbet gösterilen işbaşı eğitim programları, katılımcılar açısından da pratik eğitim almaları ve işyerinde tecrübe kazanarak sonrasında daha kolay iş bulmaları açısından önemli bir aktif işgücü programı olarak değerlendirilmektedir. 2017 yılında düzenlenen programlarda var olan katılımcı sayısı 2016 yılına göre yüzde 76 oranında artmıştır. Bu durum İŞKUR'un kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

2017 yılında 837 program düzenlenmiş olup toplam 5 bin 169 kişi programa katılmıştır. Katılımcıların yüzde 35'i kadınlardan yüzde 65'i erkeklerden oluşmaktadır.

Tablo 6: İşbaşı Eğitim Programlarının Cinsiyete Göre Meslek Dağılımı

Erkek	Kadın	Toplam
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)	Konfeksiyon İşçisi	Konfeksiyon İşçisi
Konfeksiyon İşçisi	Büro İşçisi	Büro İşçisi
Büro İşçisi	Satış Danışmanı / Uzmanı	Ayakkabı İmalatçısı (Montaj)
Reyon Görevlisi	Reyon Görevlisi	Reyon Görevlisi
Open End Makinesi Operatörü	Hasta Kabul-Kayıt Görevlisi	Satış Danışmanı / Uzmanı
Akrilik İplik Üretim İşçisi	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Perakende Satış Elemanı (Gıda)
Garson (Servis Elemanı)	Perakende Satış Elemanı (Gıda)	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi
Satış Danışmanı / Uzmanı	Sekreter	Garson (Servis Elemanı)

Kaynak: İŞKUR

2017 yılında en fazla Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleğinde program düzenlenmiştir. Bunu sırasıyla Dokuma Konfeksiyon Makineci, Konfeksiyon İşçisi meslekleri takip etmektedir. İmalat ile Bilgi ve İletişim sektörü Şanlıurfa ilindeki etken sektörler arasında yer almaktadır.

Tablo 7: Girişimcilik Eğitim Programı ve Katılımcı Sayıları (2010-2017)

Yıllar	Kurs	Kadın	Erkek	Toplam
2010	8	67	131	198
2011	17	117	296	413
2012	12	160	409	569
2013	1	13	12	25
2014	10	127	187	314
2015	17	150	287	437
2016	12	81	210	291
2017	28	198	366	564

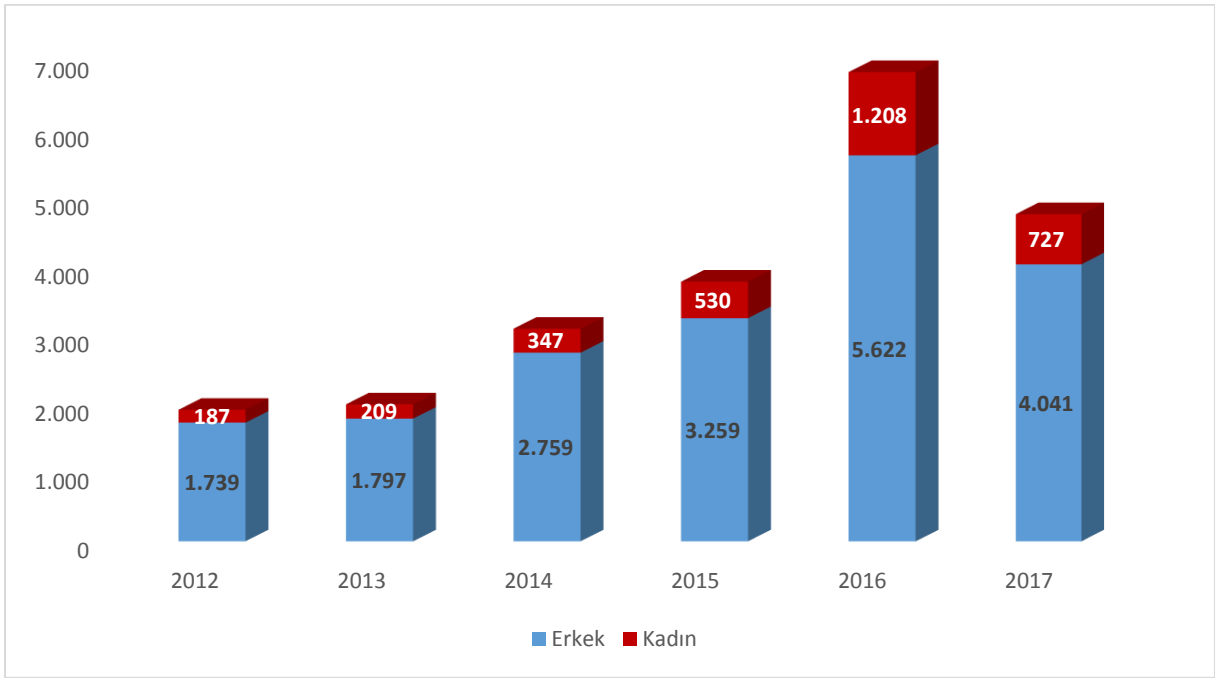
Kaynak: İŞKUR

Girişimcilik Eğitim Programları, istihdamın korunması, artırılması, geliştirilmesi ve işsizliğin azaltılması hedefleri çerçevesinde işsizlere kendi işlerini kurma imkânı sunarak hem işsiz olan bireyleri işsizlikten kurtarmayı hem de bireylere ilave istihdam imkânı oluşturmayı hedeflemektedir. 2017 yılında 28 tane girişimcilik eğitim programı düzenlenmiştir. 2017 yılında düzenlenen girişimcilik eğitim programı 2016 yılına göre 2 kattan daha fazladır. Programa 2017 yılında 198'si kadın, 366'sı erkek olmak üzere toplam 564 kişi katılmıştır.

İşsizlik Ödeneği

İşsizlik sigortası, kişinin bir işyerinde çalışırken; çalışma, istek, yetenek, sağlık ve yeterliliğinde olmasına rağmen, kendi istek ve kusuru dışında işini kaybetmesi halinde uğradıkları gelir kayıplarını kısmen de olsa karşılayabilmek için, sigortacılık tekniği ile faaliyet gösteren sigorta koludur.

Şekil 4: Yıllar İtibariyle İşsizlik Ödeneği Hak Eden Sayısı (2010-2017)

Kaynak: İŞKUR

Şanlıurfa ilinde 2017 yılında yüzde 15'i kadın, yüzde 85'i erkek olmak üzere 4 bin 768 kişi işsizlik ödeneği almaya hak kazanmıştır. İşsizlik ödeneğini hak edenlerin sayısı ise 2016 yılında en yüksek seviyede yer almıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

İŞGÜCÜ PİYASASI TALEP ARAŞTIRMASI SONUÇLARI

İşgücü piyasasında arz ve talep dengesinin dinamiklerini görmek adına işgücü piyasasındaki gelişmeleri takip etmek oldukça önemlidir. İşgücü piyasasında işgücü arzı ve talebinin niteliklerini ortaya çıkarmak ise söz konusu etkin işleyişin ön şartı olarak kabul edilmektedir. İşgücü arzında görülen fazlalıklara rağmen hala belirli alanlarda işgücü sıkıntısı çekilmekte, nitelik uyumsuzluğu sonucu işsizlik azalış eğilimine girememektedir. Bu sorun da gelişmiş ülkelerin dahi işgücü piyasasında en çok sıkıntı çektiği konuların başında gelmektedir.

İşgücü piyasasında eşleştirme hizmetlerinde yaşanan bu tür sıkıntıları bertaraf edebilmek için işgücünün istihdam edilebilirliğini arttırmak odak nokta olarak ortaya çıkmasına rağmen ilk önce işgücü piyasasının gerçek ihtiyaçlarını tespit etmek önemlidir. Bunun sebebi işgücü piyasasının ihtiyacı olmamasına rağmen söz konusu alanda işgücü yetiştirilmesi gibi etkin olmayan faaliyetlerde bulunmanın oluşturduğu etkinlik problemi olarak söylenebilir. Belirli bir alanda işgücü ihtiyacı var mı? İhtiyaç varsa kaç kişilik açık iş mevcut? Hangi beceriler aranmakta? Bir mesleğin temininde güçlük çekiliyorsa bunun sebebi işe başvuru yapılmaması mı, gerekli niteliğe sahip olunamadığından mı ya da ücret ve çalışma koşulları beğenilmediği için mi? Bu soruların cevaplarına ulaşmak, etkin bir eşleştirme hizmeti için zaruri görünmektedir. Bu sebeple işgücü piyasasının talep boyutunun ele alınıp, Kurum politikalarına yön vermesi için çok ciddi çalışmalar yapılmaktadır. İşgücü piyasasının arz yönünü ele alan ve istatistiklerini yayımlayan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu çalışmalarını Sürekli Hane halkı İşgücü Anketleri aracılığıyla gerçekleştirmektedir. Talep tarafına ilişkin ise İŞKUR'un İşgücü Piyasası Araştırmaları bu alandaki boşluğu kapatmaya yöneliktir. Bu bağlamda işgücü piyasasının seyrini izlemek, değerlendirmek ve beklentileri açığa çıkarmak gayesiyle İşgücü Piyasası Araştırması yapılmaktadır.

Türkiye İş Kurumuna verilen görevlere istinaden işgücü piyasası ihtiyaçlarının tespit edilmesi gayesiyle Türkiye İş Kurumunca 2007 yılından beri İşgücü Piyasası Araştırmaları (İPA) periyodik olarak sürdürülmektedir. İşgücü piyasası araştırmaları 2011 yılı ikinci yarısından itibaren TÜİK işbirliğiyle devam etmektedir.

Bu çalışmaların temel amaçları, işgücü piyasası ile ilgili periyodik bilgi elde etmek, işgücü piyasasında mevcut ve gelecek dönemde meydana gelen veya gelmesi beklenen mesleki

değişim ve gelişmeleri izlemek, işgücü piyasasının talep yapısını ortaya koymak ve bu sonuçlar üzerinden aktif istihdam politikalarına veri kaynağı teşkil etmek şeklindedir. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biride İŞKUR dışında diğer kurum ve kuruluşların işgücü talebi hakkında bilgi ihtiyacını karşılamaktır. Bu çalışma yerel istihdam politikalarına yön verecek yegane kaynaktır.

Türkiye İş Kurumu, 2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırması kapsamında 2 Nisan - 11 Mayıs 2018 tarihleri arasında Türkiye genelinde 89 bin 324 işyeri ziyaret edilerek yüze görüşme yöntemiyle veri derlenmiştir. TÜİK İşyeri Kayıtları Sistemi altlık kullanılarak Avrupa Topluluğu Ekonomik Faaliyetlerin İstatistik Sınıflaması (NACE) Rev. 2 sınıflandırmasına göre Tarım, Kamu Yönetimi ve Savunma; Zorunlu Sosyal Güvenlik, Hane Halklarının İşverenler Olarak Faaliyetleri ile Uluslararası Örgütler ve Temsilciliklerinin Faaliyetleri dışındaki 17 alt sektörde yer alan ve 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için 77 ilde tamsayım, 4 ilde (Ankara, İstanbul, İzmir, Bursa) örneklem yöntemiyle çalışılmıştır. 2-9 ile 10-19 arası çalışanı olan işyerlerinde ise Türkiye geneli sonuç alabilmek için örneklem yöntemiyle sahaya çıkmıştır. Bu tabakalarda il düzeyinde bir sonuç elde edilmemiştir.

İşyerleri ile Kurum personeli tarafından yüz yüze görüşme yöntemiyle gerçekleştirilen “İl İşgücü Piyasası Araştırması İşyeri Bilgi Formu” kapsamında,

- Temel işyeri bilgileri
- Mevcut istihdam bilgileri (Cinsiyet, Meslek)
- Açık iş (Meslek, Talep Edilen Eğitim ve Beceri düzeyleri, Arama Kanalı, Cinsiyet, Arama Süresi)
- Temininde güçlük çekilen meslekler (Meslek, Güçlük Çekme Nedeni)
- 30 Nisan 2019 tarihleri itibariyle artış/azalış olacağı düşünülen mesleklere ilişkin sorular sorulmuştur.

İŞYERLERİ VE MEVCUT İSTİHDAM

İşyerleri ve Mevcut İstihdam bölümünde Şanlıurfa ilinde gerçekleştirilen işgücü piyasası araştırması kapsamında bulunan işyerleri ile işyerlerinde çalışanlar üzerinde durulmaya çalışılacaktır. İşyerlerinin kuruluş yılı, İŞKUR hizmetlerinden yararlanma durumu ve hangi tür hizmetlerden yararlandığı, işyerlerinin vardiyalı çalışma yapma durumları, ihracat yapıp yapmama durumları ile part-time çalışanın bulunup bulunmadığı durumlarına ilişkin

toplanan bilgilere yer verilecektir. Çalışma kapsamında Şanlıurfa ilinde 965 işyeri için veri derlenmiştir. Bu işyerlerinde 36 bin 385 çalışan tespit edilmiştir.

İşyeri Verileri

Araştırma kapsamında Şanlıurfa ilinde 20 ve daha fazla çalışanı olan işyerleri için veri üretilmiştir. Tablo 8’de Şanlıurfa ilinde araştırma kapsamında olan işyerlerinin sektörel dağılımı incelenecektir.

Tablo 8: İşyerlerinin Sektörel Dağılımı

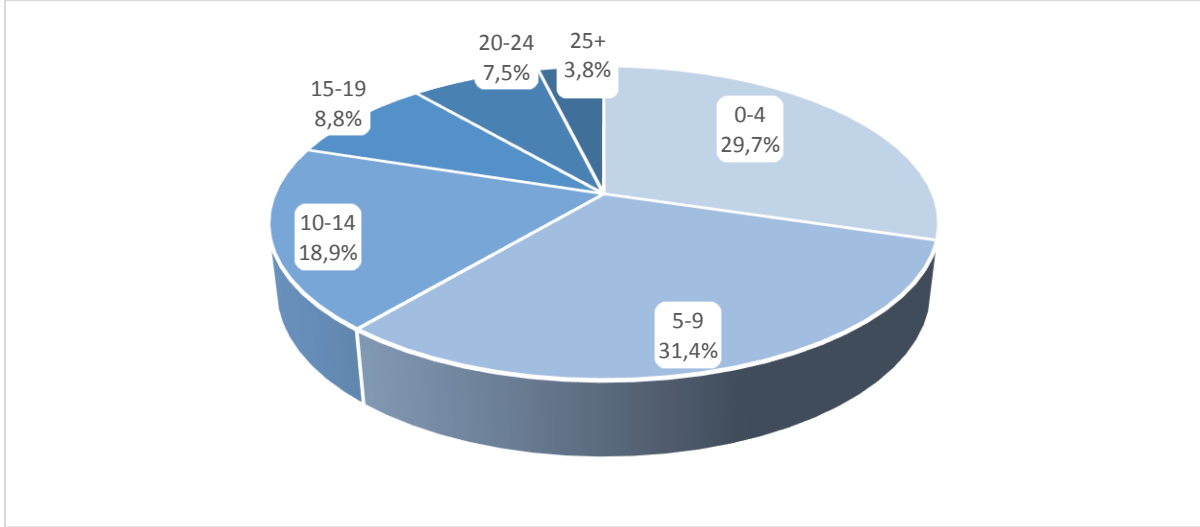
Sektörler	İşveren Sayısı
İnşaat	197
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	186
Toptan ve perakende ticaret	153
İmalat	140
Ulaştırma ve depolama	107
Eğitim	45
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	38
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	30
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	29
Diğer hizmet faaliyetleri	9
Gayrimenkul faaliyetleri	7
Madencilik ve taş ocaklığı	6
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	5
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	4
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3
Bilgi ve iletişim	3
Finans ve sigorta faaliyetleri	2
Genel Toplam	965

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde İnşaat ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörünün önemi, İşgücü Piyasası Araştırmalarında da ortaya çıkmıştır. Şanlıurfa ilindeki çalışma kapsamına giren işyerlerinin yüzde 20’si İnşaat, yüzde 19’u İdari ve Destek Hizmet sektöründe yer almaktadır. Türkiye geneli ile kıyaslama yapılacak olursa; Türkiye genelinde 20 ve daha fazla istihdamlı işyerleri içerisinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin ağırlığı yüzde 18’dir. Bu durumda Şanlıurfa ilinde İnşaat sektöründe bulunan işyerlerinin toplam işyerleri içindeki ağırlığı Türkiye ortalamasına yakındır. Araştırma kapsamında il genelinde yer alan işyerlerinin yüzde 19’u İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründe yer almaktadır. Bu sektörde yüzde 5,8 olan Türkiye ortalamasının üstünde bir oran olarak gerçekleşmiştir.

En az işyeri ise Finans ve Sigorta Faaliyetleri, Bilgi ve İletişim, Kültür, Sanat eğlence, Dinlence ve Spor sektörleridir. Ancak bu tablo incelenirken Şanlıurfa ili düzeyinde 20 ve daha fazla istihdamı olan işyerleri araştırma kapsamına dahil olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Burada Bilgi ve İletişim sektöründe faaliyet gösteren işyeri sayısının düşük olmasına rağmen bu sektörde çalışan ve açık iş sayıları yüksektir.

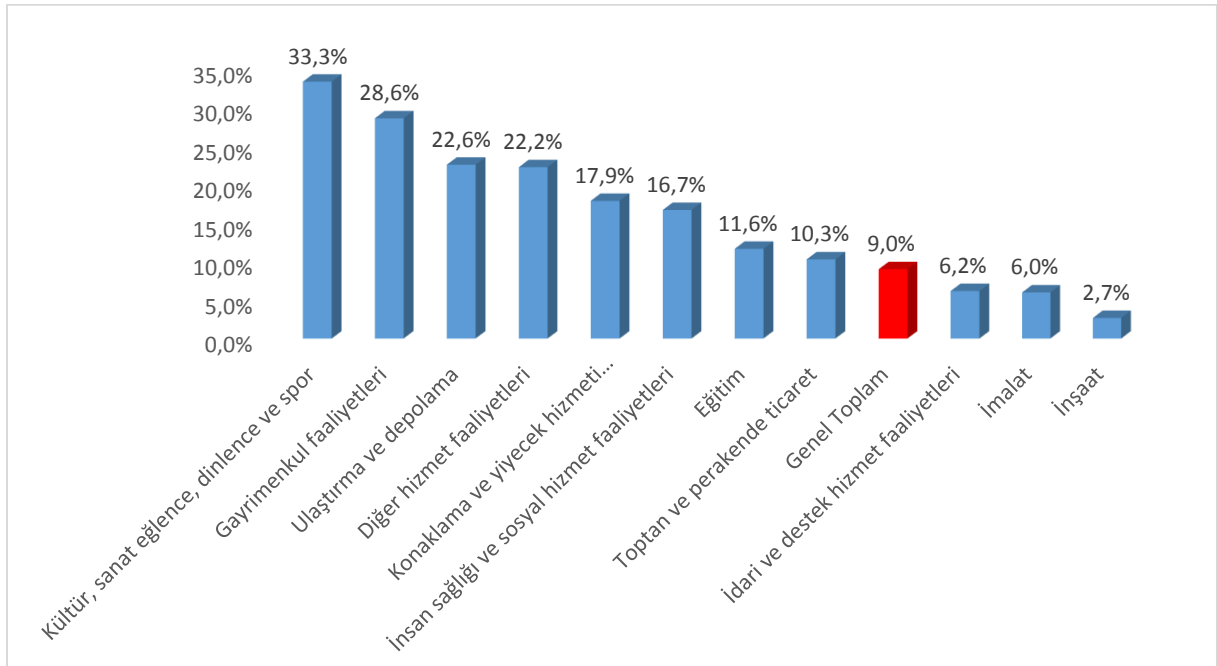
Şekil 5: İşyerlerinin Yaşına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 5'te görüldüğü üzere Şanlıurfa ilinde araştırma kapsamında yer alan işyerlerinin yüzde 31,4'ü 5-9 yaş arasındaki işyerlerinden oluşmaktadır. 0-4 yaş arasında olan işyerlerinin ağırlığı ise yüzde 29,7'dir. İşyerlerinin yaklaşık yüzde 60'ı 0-9 yaş aralığındadır. İşyerlerinin yüzde 18,9'u ise 10 – 14 yıldır faaliyet göstermektedir. Şanlıurfa ilinde araştırma kapsamındaki her 5 işyerinden 3 tanesinin kuruluşu 10 yıl olmamıştır.

Şekil 6: Sektörlere Göre Part-time Çalışanı Olan İşyerlerinin Oranı

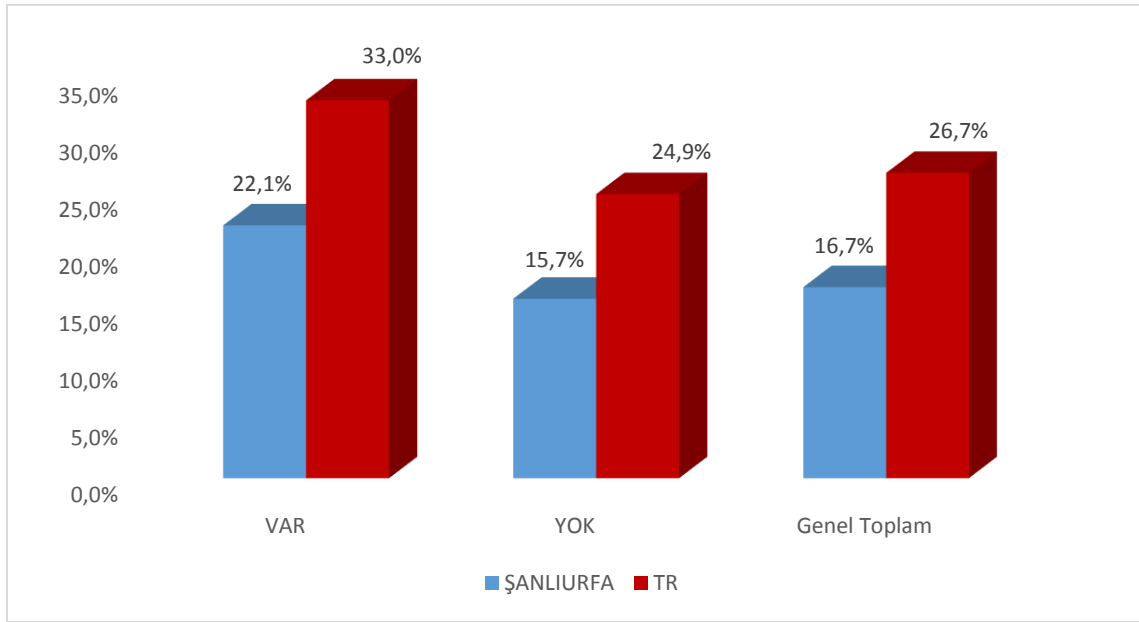
Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde Kültür, Sanat Eğlence, Dinlence ve spor sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 33'ünde part-time çalışan bulunmaktadır. Türkiye genelinde bu sektördeki part time çalışma oranı yüzde 28,1 olarak yer almıştır. Şanlıurfa ili genelinde part-time çalışması olan işyerleri oranı yüzde 9 olarak gerçekleşmiştir. Şanlıurfa ilinde ikinci sırada Gayrimenkul Faaliyetleri yer almıştır. Bu sektörde işyerlerinin yüzde 28,6'sında part-time çalışanı bulunmaktadır Üçüncü sırada ise yüzde 22,6 ile Ulaştırma ve Depolama sektörü yer almıştır. Bu sektörlerde bulunan işyerlerinde part-time çalışan olmasının sebebi bu alanların part-time çalışmaya uygun olmasıdır. Zira İnşaat sektöründe işgücü, part-time çalışma yapma eğiliminde yüzde 2,7 ile daha az bulunmaktadır.

Part-time çalışma bir esnek çalışma şekli olup işgücü piyasasında kadınlar tarafından oldukça talep edilmektedir. Gerek ailevi yükümlülükler gerekse işgücü piyasasında işverenlerin kadın emeğinden sürekli olarak faydalanabilme yönündeki olumsuz algısı kadınları, part-time şeklinde istihdam biçimlerine yönlendirmektedir.

Şekil 7'de part-time çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranları bulunmaktadır.

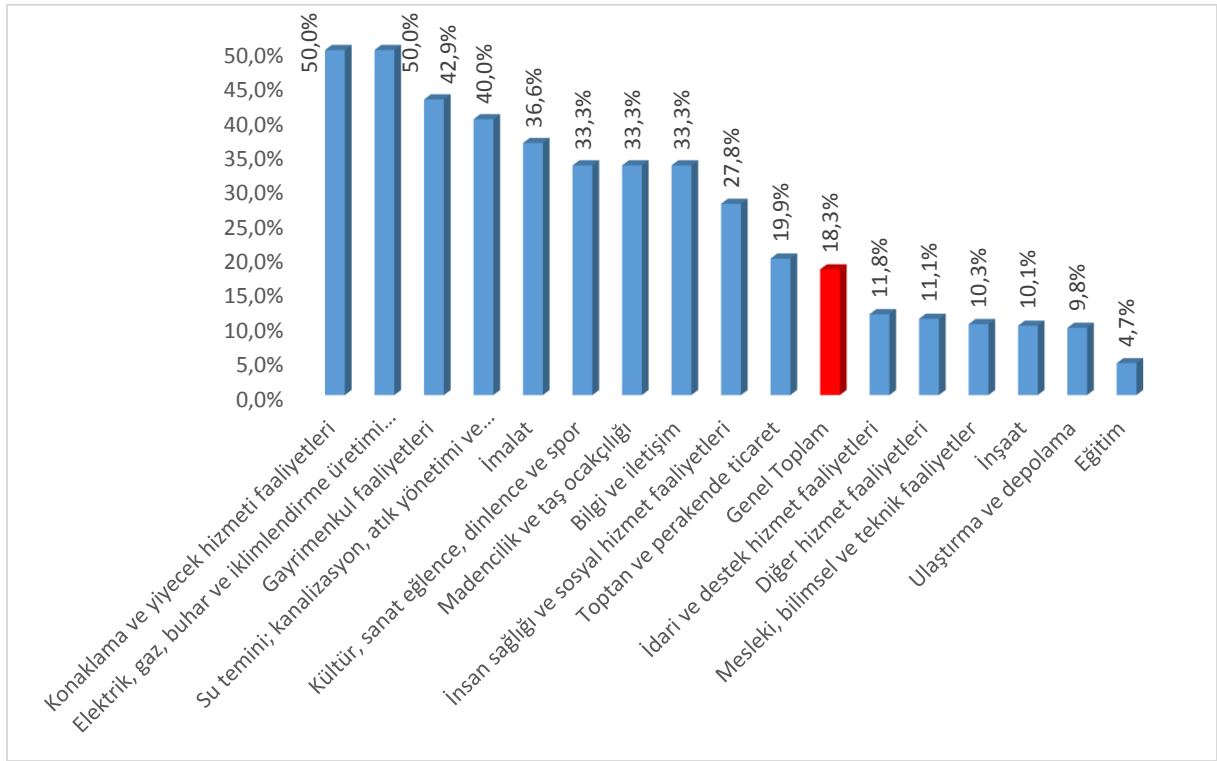
Şekil 7: Kadınların Part-Time Çalışma Durumu

Kaynak: İPA 2018

Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların yüzde 26,7'sini kadınlar oluşturmaktayken Şanlıurfa ilinde bu oran yüzde 16,7 olarak gerçekleşmiştir. Part-time çalışma yapma durumlarına göre Şanlıurfa ili verileri incelendiğinde ise bu esnek çalışma şeklini kullanan işyerlerinde çalışanların içinde kadınların oranı yüzde 22,1 iken bu çalışma şeklini kullanmayan işyerlerindeki kadın çalışanların oranı yüzde 15,7 olarak tespit edilmiştir. Türkiye geneli verileri incelendiğinde part-time çalışma yapan işyerlerinde kadın çalışanların oranı yüzde 33 iken bu oran part-time çalışma yapmayan işyerlerinde yüzde 24,9'da kalmıştır. Şanlıurfa ilinde part-time çalışma, kadın istihdamını olumlu etkilemektedir. Türkiye geneli ile benzer bir durum söz konusudur.

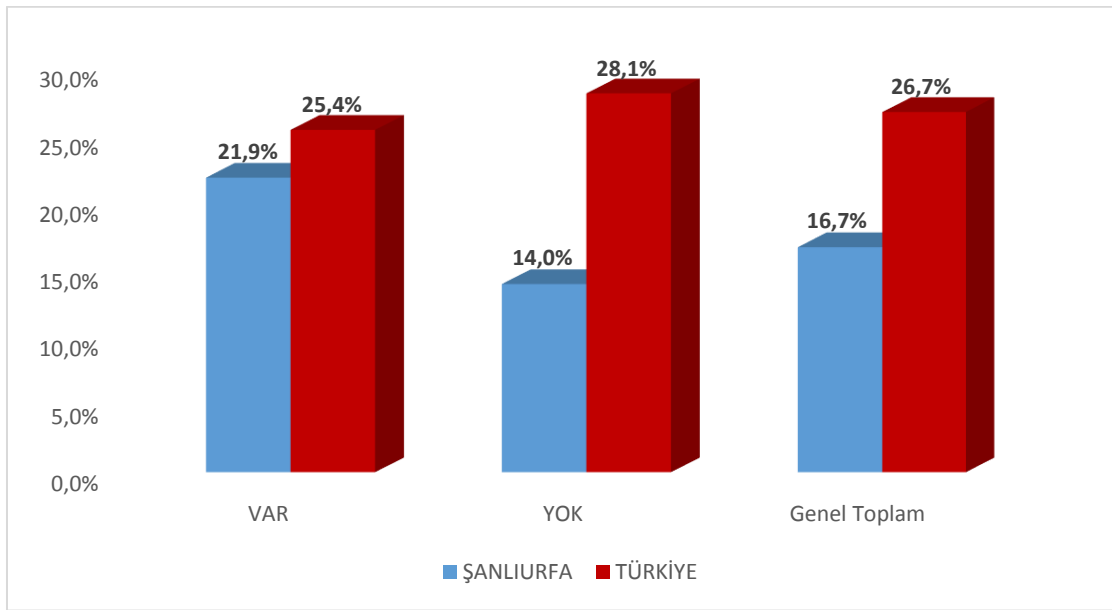
Şekil 8: Sektör Bazında İşyerlerinin Vardiyalı Çalışma Yapma Durumu

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde işyerlerinin yüzde 18,3'ünde vardiyalı çalışma mevcut olup bu oran 20+ istihdamlı işyerleri için Türkiye genelinde yüzde 26,3'tür. Şanlıurfa ilinde en fazla vardiyalı çalışma yapan işyeri Konaklama ve Yiyecek Hizmetleri ile Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtım sektörlerinde görünmektedir. Bu sektörlerde faaliyet gösteren 20+ istihdamlı işyerlerinde yarısı vardiyalı çalışma söz konusudur. Eğitim sektörü ise yüzde 4,7 ile en az vardiyalı çalışma yapılan sektörlerden biri olmuştur. Eğitim sektöründe bu oranın düşük olmasının nedeni çalışma saatlerinin belli bir düzende olmasından kaynaklanmaktadır. Vardiyalı çalışmayı az yapan bir diğer sektör olan Ulaştırma ve Depolama sektöründe bu oran yüzde 9,8 olarak gerçekleşmiştir. Söz konusu sektörde vardiyalı çalışmanın az yapılmasının nedeni ise işgücünün düzenli çalışma saatlerinin olmamasından kaynaklı olduğu söylenebilir.

Şekil 9: Kadınların Vardiyalı Çalışma Durumu

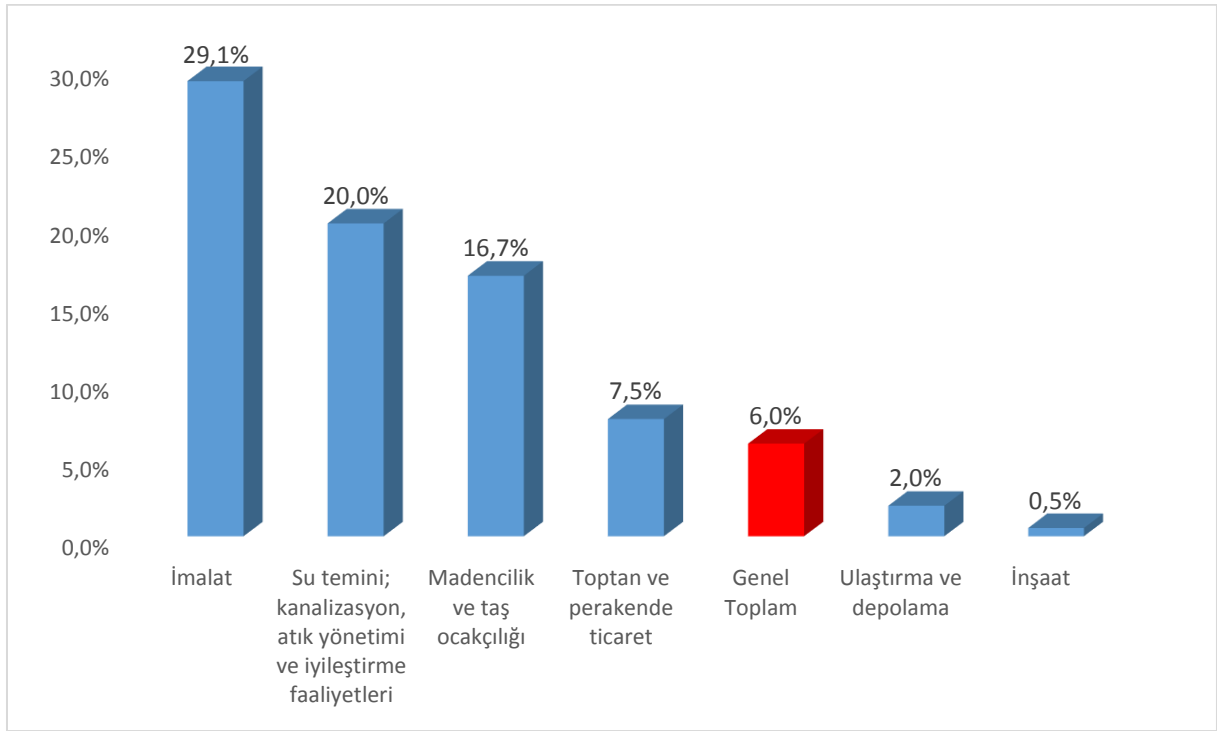
Kaynak: İPA 2018

Vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde özellikle gece çalışmalarında erkekler daha yoğun bir şekilde çalıştırılmaktadır. Kadın işçilerin gece vardiyasında çalışabilmesi mevzuat açısından da özel düzenlemelere tabidir. Yasal yükümlülükler ve ailevi sorumluluklar gibi sebeplerle vardiyalı çalışma yapılan işyerlerinde erkek işgücünün daha fazla çalışması beklendik bir durumdur. Gündüz vardiyalarında bu husus geçerli olmasa da genel olarak erkek işgücü tercihinde bir eğilim söz konusudur.

Şanlıurfa ilinde Vardiyalı çalışma yapılan işyerleri için kadınların çalışma oranı yüzde 21,9 iken Türkiye genelinde bu oran yüzde 25,4'tür. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerinde ise kadınların çalışma oranı yüzde 14 olarak görülmektedir. Bu işyerlerinde de erkeklerin nihai olarak daha fazla oranda çalıştığı görülmektedir. Fakat bunun sebebi genel olarak Şanlıurfa ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların sadece yüzde 16,7'si kadınlardan oluşmasıdır. Yani her 6 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmakta olup, Türkiye ortalamasında ise her 4 çalışandan 1'i kadınlardan oluşmaktadır.

Türkiye ortalamasında vardiyalı çalışma yapılan ve yapılmayan işyerlerindeki kadınların çalışma durumlarında belirgin bir fark bulunmamaktadır. Vardiyalı çalışma yapılmayan işyerlerindeki çalışanlarda kadınların oranı, vardiyalı çalışma yapılan işyerlerine göre sadece 2,7 puan bir farkla fazladır. Şekilden de görüldüğü üzere bu fark Şanlıurfa ilinde 7,9'dur.

Şekil 10: Sektörlere Göre İşyerlerinin İhracat Yapma Oranı

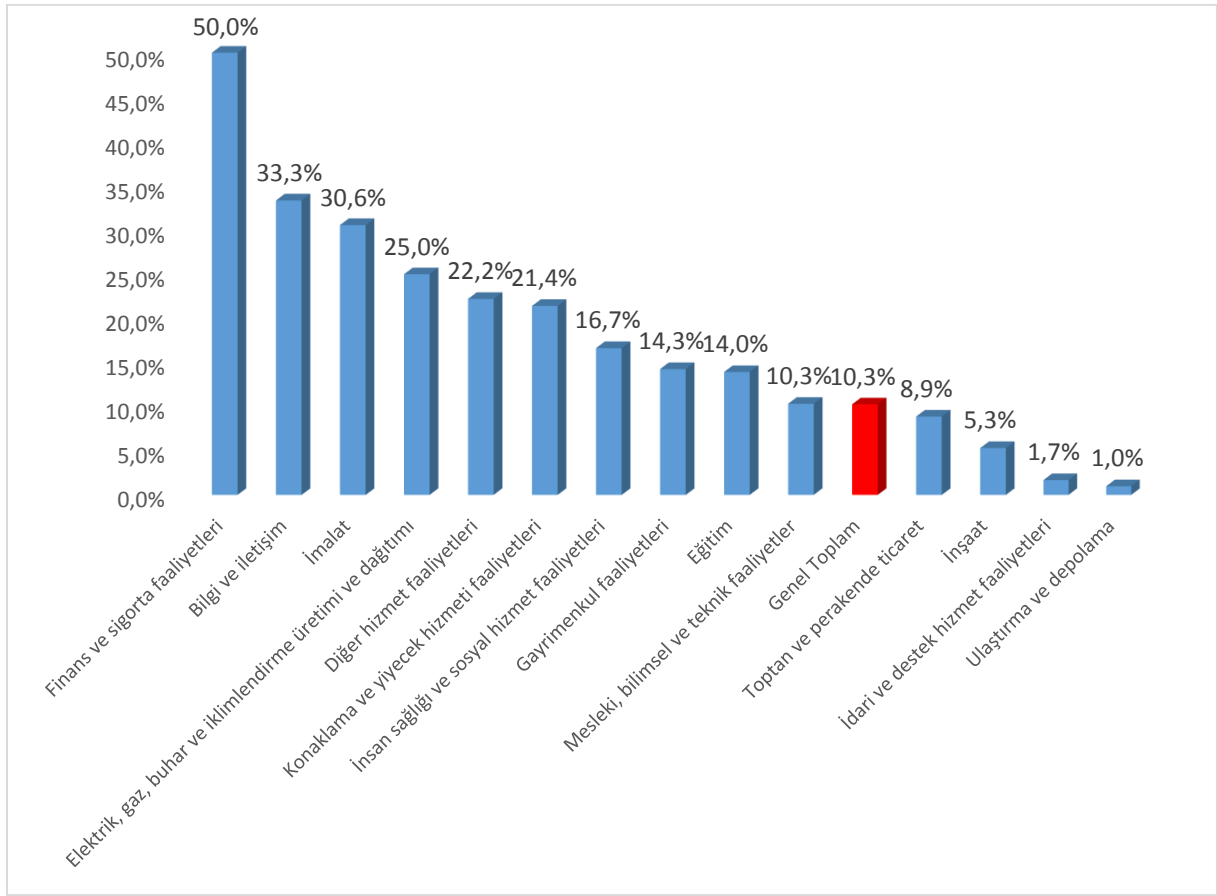

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde 17 sektörden 6 sektörde bulunan işyerleri ihracat yapmaktadır. İmalat sektöründe bulunan işyerlerinin yüzde 29;1'i ihracat yapmakta, ikinci sırada ise yüzde 20 ile Su Temini; kanalizasyon atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri sektörü bulunmaktadır. Şanlıurfa ilinde grafikte de görüleceği gibi dört sektör ihracat yapma oranı anlamında Şanlıurfa ili ortalamasına göre yüksek bir seviyededir. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 22,4'ü ihracat yapmakta ilk sektör olarak yüzde 53,2 ile İmalat sektörü olarak ön plana çıkmaktadır.

İmalat sektörü ilin önemli bir payını oluştururken ihracat yapan işyerlerinde de yoğunluktadır. Bu sektördeki işverenler için ise ihracat yapma oranı diğer sektörlerle nazaran yüksek olması ihracata dayalı olarak ekonomik faaliyet içerisinde bulunmalarını göstermektedir. İhracat yapan işyerlerinde ise istihdam kapasitesinin ve işgücü verimliliğinin yüksek olması beklenmektedir.

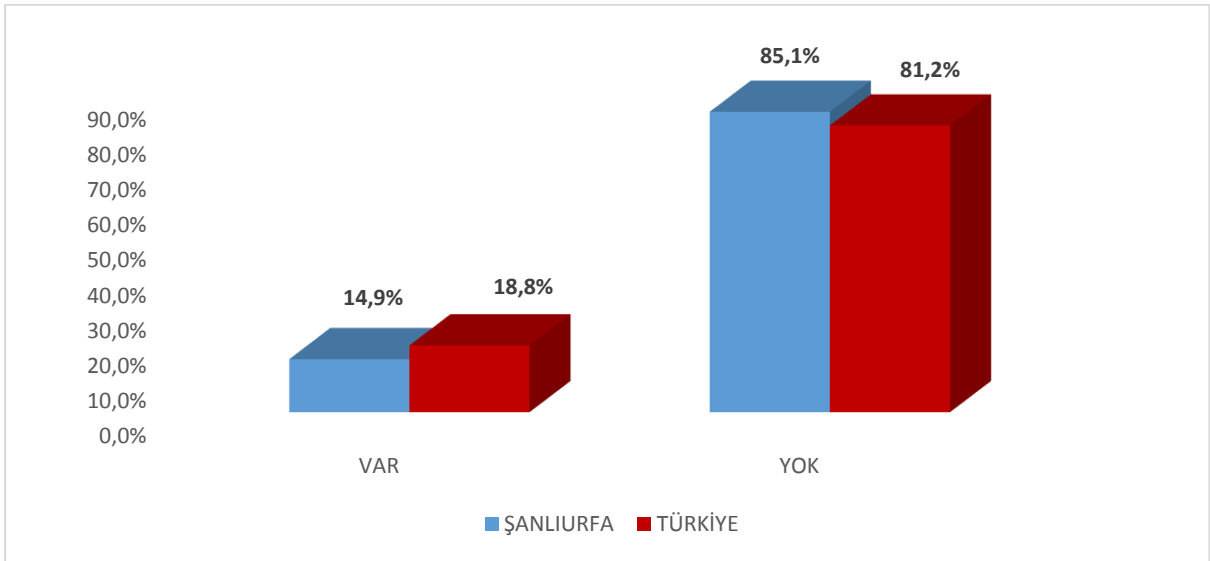
Şekil 11: Ar-Ge Çalışması Yapan İşyeri Durumu

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde 17 sektörden 14 sektörde bulunan işyerleri Ar-Ge çalışması yapmaktadır. İl genelinde Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 10,3 olarak gerçekleşmiştir. Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektörünün yarısı Ar – Ge çalışması yapmaktadır. Bunu sırasıyla yüzde 33,3 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 30,6 ile İmalat sektörü bulunmaktadır. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 14,5'i Ar-Ge çalışması yapmakta ve ilk iki sektör olarak yüzde 33,5 ile Bilgi ve İletişim ve yüzde 31,2 ile İmalat sektörleri ön plana çıkmaktadır. Şanlıurfa ilinde en fazla işverenler İnşaat sektöründe olmasına rağmen Ar-Ge çalışması yapan işyeri oranı yüzde 5,3 ile son sıralarda yer almaktadır.

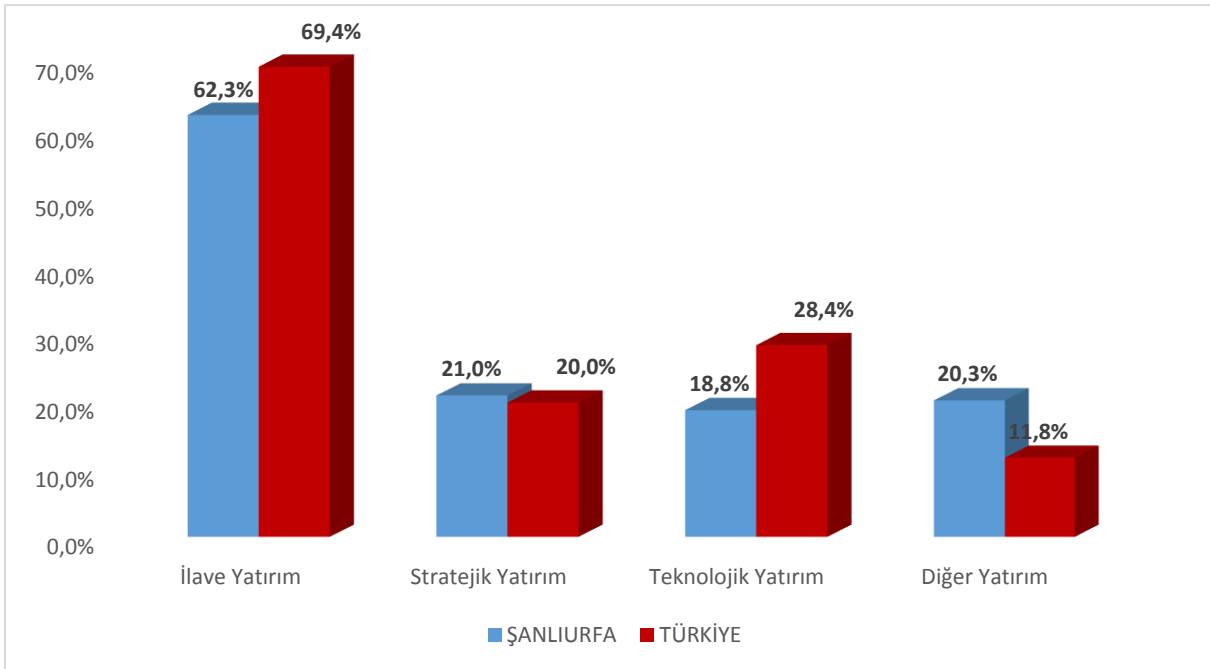
Şekil 12: Gelecek Bir Yıl İçinde Yatırım Planlayan İşyeri Oranı (%)

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin yüzde 14,9'u gelecek bir yıl içinde yatırım planlamakta iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 18,8 olarak gerçekleşmiştir. Şekil 13'te planlanan yatırım türlerine yer verilmiştir.

Şekil 13: Gelecek Bir Yıl İçinde Planlanan Yatırım Oranı (%)

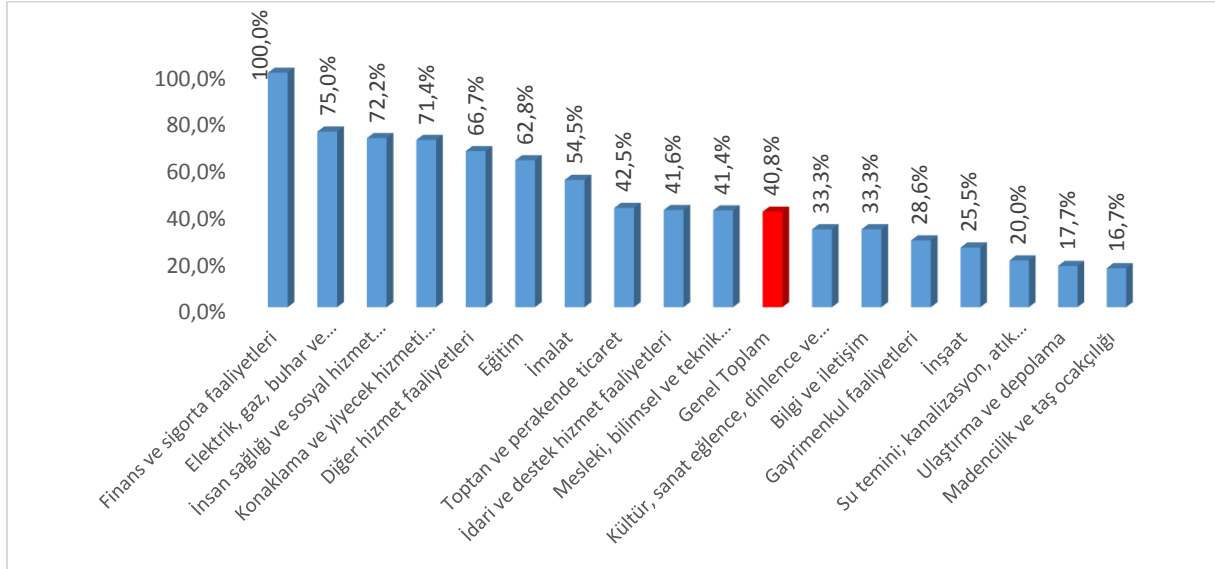

Kaynak: İPA 2018

Gelecek bir yıl içinde yatırım yapmayı planlayan işyerleri yatırım türlerine göre incelendiğinde; Şanlıurfa ilinde yatırım yapmayı planlayan 20+ çalışanı olan işverenlerin yüzde 62,3'ü ilave

yatırım, yüzde 21'i stratejik yatırım, yüzde 20,3'ü diğer yatırım ve yüzde 18,8'i teknolojik yatırım yapmayı planlamaktadır. Türkiye genelinde ise yatırım yapmayı planlayan işverenlerin yüzde 69,4'ü ilave yatırım, yüzde 28,4'ü teknolojik yatırım, yüzde 20'si stratejik yatırım ve yüzde 11,8'i diğer yatırım yapmayı planlamaktadır.

Şekil 14: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Kaynak: İPA 2018

Şekil 14'te İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranları sektörler bazında gösterilmiştir. Şanlıurfa ilinde bulunan 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 40,8'i İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. Türkiye genelinde ise İŞKUR hizmetlerinden faydalanma oranı yüzde 46,7 olarak gerçekleşmiştir.

Şanlıurfa ilinde Finans ve Sigorta Faaliyetleri sektöründe yer alan işyerlerinin yüzde 100'ü İŞKUR hizmetlerinden faydalanmaktadır. İlin en çok işyerine sahip İnşaat sektöründe ise bu oran il geneli olan yüzde 40,8'in altında kalarak yüzde 25,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

Tablo 9: Sektörlere Göre İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanma Oranları

Sektörler	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İEP	KÇÖ	Kurs
Madencilik ve taş ocakçılığı	0,0%	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%
İmalat	17,8%	80,9%	80,9%	58,9%	13,7%	30,1%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	100,0%	100,0%	66,7%	0,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
İnşaat	12,5%	70,8%	66,7%	39,6%	6,3%	8,3%
Toptan ve perakende ticaret	14,5%	74,2%	66,1%	67,7%	11,3%	12,9%
Ulaştırma ve depolama	5,6%	72,2%	66,7%	61,1%	11,1%	5,6%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	25,0%	75,0%	65,0%	70,0%	10,0%	10,0%
Bilgi ve iletişim	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	50,0%	50,0%	100,0%	100,0%	50,0%	50,0%
Gayrimenkul faaliyetleri	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	50,0%	50,0%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	8,3%	83,3%	58,3%	66,7%	8,3%	8,3%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	6,7%	73,0%	55,4%	47,3%	4,0%	9,4%
Eğitim	18,5%	70,4%	70,4%	70,4%	3,7%	11,1%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15,4%	61,5%	53,8%	76,9%	0,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	16,7%	66,7%	33,3%	0,0%	0,0%	33,3%
Genel Toplam	13,8%	73,5%	66,3%	58,3%	8,5%	14,3%

Kaynak: İPA 2018

İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olan işyerleri en çok yüzde 73,5 ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti almıştır. İşyerlerinin 66,3'ü Eleman Talebinde bulunurken yüzde 58,3'ü İşbaşı Eğitim Programından faydalanmıştır.

Şanlıurfa ilinde Bilgi ve iletişim sektöründe yer alan işyerlerinin tamamı İŞKUR hizmetlerinden faydalanmış olduklarını belirtmişlerdir. Diğer sektörlerin İŞKUR'un hangi hizmetlerinden daha çok yararlandığı sorusunun cevabı ise yukarıdaki Tablo 9'da yer almaktadır. Şanlıurfa için önem arz eden İmalat sektöründe faaliyet gösteren işyerleri tüm hizmetlerden faydalandığını belirtmiştir. faaliyet gösteren 17 sektörden 10'u İŞKUR'un sunmuş olduğu tüm hizmetlerden faydalandığı görülmektedir.

Özellikle kısa çalışma ödeneği almak için diğer sektörlerle nazaran Bilgi ve İletişim sektörü işverenleri daha çok İŞKUR ile temasa geçmiştir. Bu sonuçtan hareketle Şanlıurfa ilinde, zorlayıcı sebepler dolayısıyla Bilgi ve İletişim sektöründeki işyerlerinin daha çok İŞKUR'dan destek almış olduğu söylenebilir.

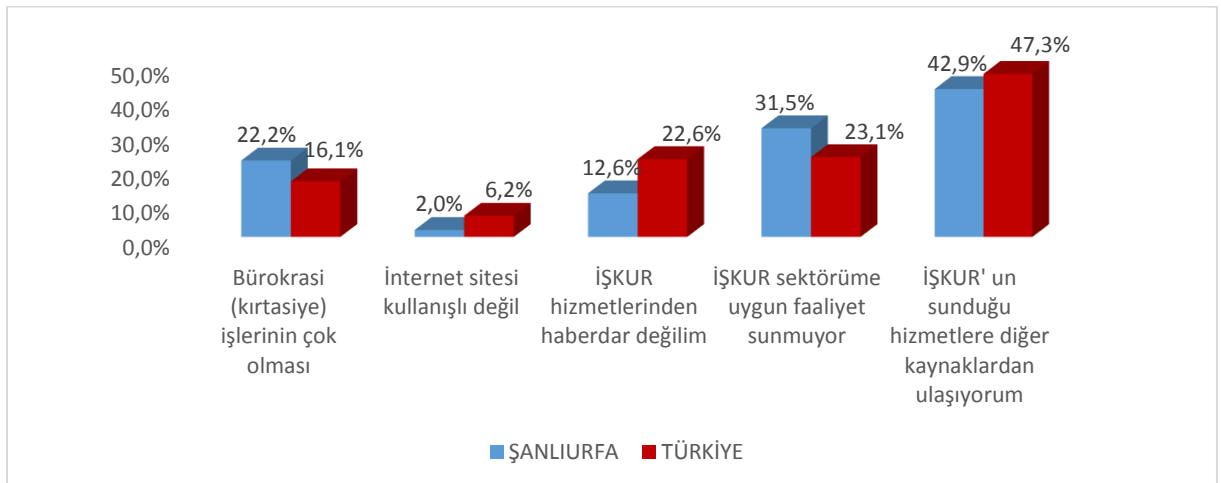
Tablo 10: İŞKUR Hizmetlerinden Yararlananların Memnuniyet Durumu

Memnuniyet	Çalışanlara Yönelik Eğitim	Danışmanlık ve Yönlendirme	Eleman Talebi	İşbaşı Eğitim Programları	Kısa Çalışma Ödeneği	Mesleki Eğitim Kursu
Kararsızım	11,5%	1,4%	2,0%	1,8%	15,7%	16,7%
Memnun Değilim	1,9%	0,0%	1,6%	0,9%	6,3%	1,9%
Memnunum	86,5%	98,6%	96,4%	97,3%	78,1%	81,5%

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde İŞKUR hizmetlerinden yararlananların memnuniyet oranları incelendiğinde; en fazla memnuniyet yüzde 98,6 ile Danışmanlık ve Yönlendirme hizmeti olmuştur. Bu hizmeti memnuniyet düzeyinde yüzde 97,3 ile İşbaşı eğitim Programı, yüzde 96,4 ile Eleman Talebi hizmeti izlemektedir. Bu hizmetleri yüzde 86,5 ile Çalışanlara yönelik Eğitim, yüzde 81,5 ile Mesleki eğitim Kursu ve yüzde 78,1 ile Kısa Çalışma Ödeneği izlemektedir. Tablo 10'dan çıkarılan sonuca göre şanlıurfa ilinde faaliyet gösterenlerin büyük bir kısmı İŞKUR'un hizmetlerinden memnun olduğunu söylemiştir.

Şekil 15: İŞKUR Hizmetlerinden Faydalanmama Nedenleri

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde İŞKUR hizmetlerinden faydalanmama nedenlerinde ilk üç sırada, yüzde 42,9 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi, yüzde 31,5 ile sektöre uygun

faaliyet sunmaması ve yüzde 22,2 ile Bürokrasi İşlerinin Çok Olması gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde ise Şanlıurfa ilinde olduğu gibi ilk sırada yüzde 47,3 ile İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşılabilmesi gerekçe gösterilmiştir. Türkiye genelinde Şanlıurfa ilinden farklı olarak iki ve üçüncü sırada yüzde 23,1 ile İŞKUR'un sektöre uygun faaliyet sunmaması ve yüzde 22,6 ile İŞKUR hizmetlerinden haberdar olunmaması gerekçe gösterilmiştir.

Mevcut İstihdam

Şanlıurfa ilinde araştırma kapsamına dahil olan 20+ istihdamlı işyerlerinde çalışanların verileri Mevcut İstihdam başlığı altında incelenecektir.

Şanlıurfa ilinde 20+ istihdamlı işyerleri için toplam çalışan sayısı 36 bin 385 olarak tespit edilmiştir. Cinsiyet bağlamında ele alındığında ise 30 bin 299 çalışan erkeklerden, 6 bin 86 çalışan ise kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 11: Sektörlere ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayısı

Sektörler	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
İmalat	1.634	7.614	9.248
İnşaat	79	5.656	5.735
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	1.775	3.664	5.439
Toptan ve perakende ticaret	588	4.672	5.259
Ulaştırma ve depolama	96	3.818	3.914
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	979	1.251	2.230
Eğitim	657	1.191	1.848
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	89	649	737
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	43	418	461
Bilgi ve iletişim	10	378	388
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	51	241	292
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	13	237	250
Diğer hizmet faaliyetleri	41	168	209
Gayrimenkul faaliyetleri	18	95	113
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	3	103	106
Madencilik ve taş ocaklığı	2	101	104
Finans ve sigorta faaliyetleri	7	43	50
Genel Toplam	6.086	30.299	36.385

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre dağılımda ise; Şanlıurfa ilinde çalışanların önemli bir ağırlığı İmalat ile İnşaat sektörlerinde istihdam edilmektedir. İmalat sektörünün Şanlıurfa ili için önemi bu verilerden de anlaşılmaktadır. Erkeklerin yüzde 25'i, kadınların ise yüzde 27'si İmalat sektöründe istihdam edilmektedir. Toplam çalışan sayıları içinde ise imalat sektöründe çalışma oranı yüzde 25 olarak gerçekleşmiştir. Yani her dört çalışandan biri İmalat sektöründe yer almaktadır.

Şanlıurfa ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinde kadın çalışanın en fazla olduğu sektör yüzde 29 ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörü yer almaktadır.

Tablo 12: Meslek Grupları ve Cinsiyete Göre Çalışan Sayıları

Meslek Grupları	Kadın Çalışan Sayısı	Erkek Çalışan Sayısı	Toplam Çalışan Sayısı
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.200	9.294	10.493
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	1.029	7.083	8.112
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	244	4.743	4.987
Hizmet Ve Satış Elemanları	604	2.968	3.572
Profesyonel Meslek Mensupları	1.151	2.309	3.459
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	1.372	1.762	3.134
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	412	1.596	2.008
Yöneticiler	70	504	574
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	4	42	46
Genel Toplam	6.086	30.299	36.385

Kaynak: İPA 2018

Toplam çalışanların içerisinde Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar grubunda çalışanların oranı yüzde 29 ile ilk sırada yer almaktadır. Toplam çalışanların yüzde 83'ü erkek çalışanlar iken yüzde 17'si kadın çalışanlardan oluşmaktadır. İkinci sırada ise Nitelik Gerektirmeyen Meslekler meslek grubu yer almakta ve yüzde 22 oranında çalışanı barındırmaktadır. Üçüncü sırada ise yüzde 14 oranı ile Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar meslek grubu yer almaktadır.

Şanlıurfa ilinde ilk iki sıradan farklı olarak kadınlarda en fazla çalışanın olduğu meslek grubu Büro hizmetlerinde Çalışan elemanlar olarak yüzde 23 oranında yer almaktadır. bu sektör aynı zamanda kadın ve erkek çalışanın birbirine yakın olduğu meslek grubudur.

Çalışan sayısının en az olduğu meslek grupları ise Yöneticiler ve Nitelikli Tarım, Ormancılık ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu olmuştur.

Tablo 13: En Fazla Çalışanı Olan Meslekler

Toplam	Kadın	Erkek
Servis Şoförü (Okul)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Servis Şoförü (Okul)
Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi	Beden İşçisi (Genel)
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Temizlik Görevlisi
Temizlik Görevlisi	Dikiş Makinesi Operatörü-Kumaş	Beden İşçisi (İnşaat)
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Hemşire	Şoför (Yolcu Taşıma)
Beden İşçisi (İnşaat)	Model Makineci (Dokuma Hazır Giyim Ve Ev Tekstili)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Şoför (Yolcu Taşıma)	Satış Danışmanı / Uzmanı	Şoför-Yük Taşıma
Şoför-Yük Taşıma	Konfeksiyon İşçisi	İnşaat İşçisi
Konfeksiyon İşçisi	Beden İşçisi (Genel)	Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)
Tarım İşçisi (Tarla Ürünleri)	Bilgi İşlem Destek Elemanı	Dokuma Konfeksiyon Makineci

Kaynak: İPA 2018

Tablo 13'te ise Şanlıurfa ilinde cinsiyet bazında en fazla çalışılan meslekler görülmektedir. kadınlarda en fazla çalışanı olan meslek Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı olmuştur. Bu meslek toplam sıralamada üçüncü sırada yer almaktadır. Yine kadınlarda ağırlıklı olarak sırasıyla Temizlik Görevlisi ve dokuma Konfeksiyon Makineci meslekleri yer almıştır. Erkeklerde ilk sırada Servis Şoförü(okul) mesleği yer alırken ikinci sırada Beden İşçisi(Genel) ve Temizlik Görevlisi meslekleri yer almıştır. İlde tekstil sektöründe kadınların yüksek oranda çalışması kadınlarda ilk sıralara yerleşmesini sağlamıştır.

Okur – yazarlık oranının arttığı Müşteri Hizmetleri Görevlisi mesleği kadınlarda ilk sırada erkeklerde beşinci sırada yer alırken, toplamda üçüncü sırada yer almaktadır.

AÇIK İŞLER

Açık işler; işgücü piyasasında işverenlerin ihtiyaçlarını ortaya koyan, gerek meslek gerekse talep edilen beceri ve eğitim düzeyi bilgisini elde etmek suretiyle açılacak olan mesleki eğitim kursları, işverenlere verilmesi muhtemel teşvikler ve iş arayanları doğru mesleklere yönleltmek anlamında alınacak kararları etkileyen önemli verileri içermektedir.

Çalışma kapsamında işyerlerine ziyaret esnasında açık işlerinin bulunup bulunmadığı ve İşyerlerine açık iş bulunan mesleklerin yanında, bu meslekte cinsiyet tercihlerinin olup olmadığı, açık iş olan meslekler için talep edilen asgari eğitim düzeyi, aranan beceriler, açık işleri hangi kanallar ile aradıkları ve aranma süresi de sorulmuştur. Bu başlık altında açık iş kapsamında derlenen veriler incelenecektir.

Tablo 14: Sektörlere Göre Açık İş Sayısı, Açık İş Oranı ve Açık İş Olan İşyeri Oranı

Sektörler	Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı	Açık İş Olan İşyeri Oranı
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	143	2,6%	1,7%
İmalat	71	0,8%	6,7%
Toptan ve perakende ticaret	43	0,8%	5,5%
Eğitim	25	1,3%	7,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	21	2,8%	14,3%
İnşaat	18	0,3%	3,2%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	15	0,7%	8,3%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	4	0,9%	6,9%
Ulaştırma ve depolama	2	0,1%	2,0%
Genel Toplam	342	0,9%	4,3%

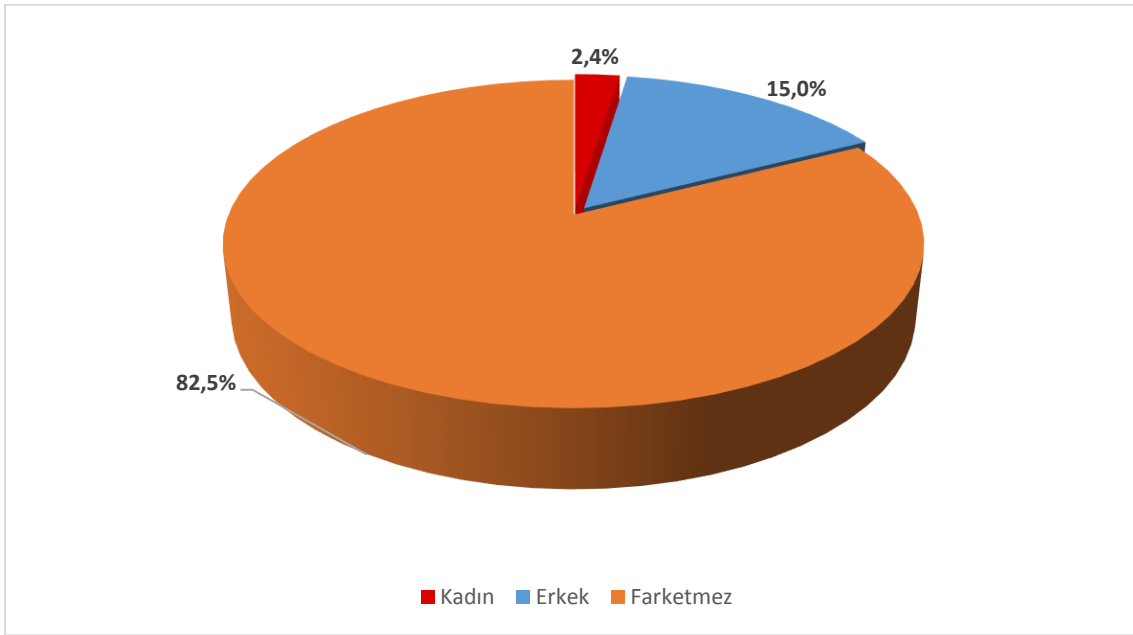
Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 42 işyerinde 342 açık iş tespit edilmiştir. Şanlıurfa ilinde İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve İmalat sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 342 kişilik açık işin yüzde 41,8'ine tekabül eden 143 kişilik kısmı, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektör yüzde 20,8 ile İmalat sektörüdür.

Açık iş oranı; açık iş sayısının, açık iş sayısı ve mevcut istihdam sayısının toplamına oranlanması suretiyle elde edilmektedir. Tablo 14'ten de görüleceği üzere Şanlıurfa ilinde açık iş oranı yüzde 0,9 olarak tespit edilmiş olup, bu oran Şanlıurfa ilindeki 20+ istihdamlı işyerleri bağlamında her 99 kişilik dolu kadronun yanında 1 kişilik doldurulmayı bekleyen kadronun bulunduğu anlamına gelmektedir. Açık iş oranının en yüksek olduğu sektör ise yüzde 2,8 ile Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri sektörü olarak tespit edilmiştir.

Şanlıurfa ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 4,3'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir. Konaklama ve Yiyecek Hizmeti faaliyetleri sektöründe bulunan işyerlerinden yüzde 14,3'ü açık işi olduğunu belirtmiştir.

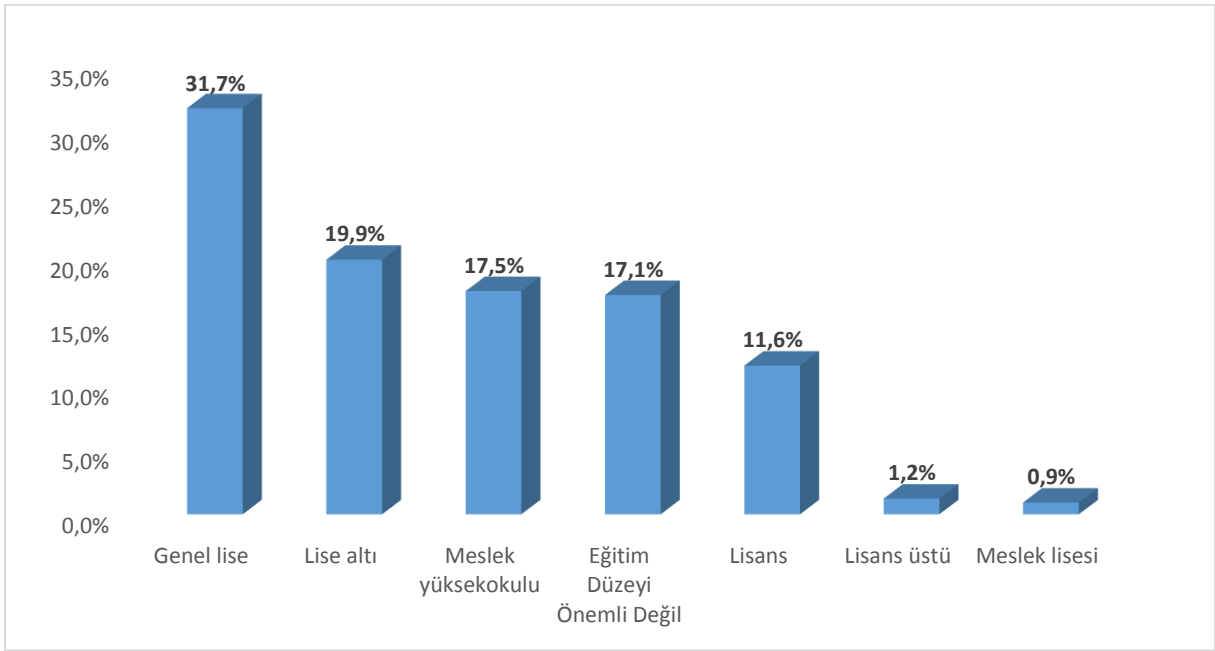
Şekil 16: Açık İşlerde Cinsiyet Tercihi

Kaynak: İPA 2018

Şekil 16’da Şanlıurfa ilinde ve Türkiye genelinde araştırma sonucunda elde edilen açık işlerde 20+ çalışanı bulunan işverenlerin cinsiyet tercihleri gösterilmektedir. Şanlıurfa ilinde açık işlerin yüzde 15’inde işverenler erkek işgücü talep etmekte iken, bu oran Türkiye genelinde yüzde 39,4 olarak gerçekleşmiştir. Kadın işgücü istihdam etme eğilimi ise Türkiye genelinde yüzde 8,9 iken, Şanlıurfa ilinde yüzde 2,4 düzeyinde kalmıştır. Türkiye genelinde işverenlerin yaklaşık yarısı açık işlerinde herhangi bir cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Şanlıurfa ilinde ise işverenlerin yüzde 82,5’i açık işlerinde cinsiyet tercihinde bulunmamıştır. Kadın çalışan oranı düşük olmasına rağmen açık işlerde cinsiyet çok önemli değildir.

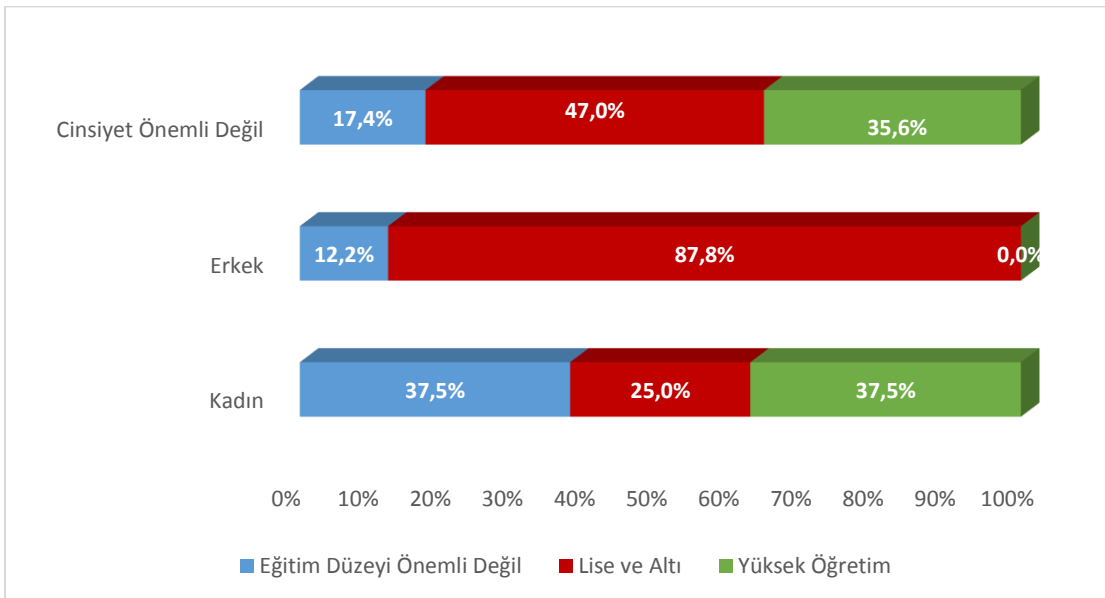
Şekil 17: Açık İşlerin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilindeki açık işlerin yüzde 31,7'sinde işverenler Genel lise mezunu tercih etmişlerdir. En fazla oranda ikinci sırada bulunan eğitim düzeyi ise yüzde 19,9 ile Lise altı eğitim seviyesi olarak görülmektedir. Açık işlerde en az talep edilen eğitim seviyesi ise yüzde 0,9 ile meslek lisesidir. Şanlıurfa işgücü piyasasında açık işlerde işyerleri yarından fazlası belli bir eğitim seviyesindeki kişileri aradıklarını belirtmişlerdir.

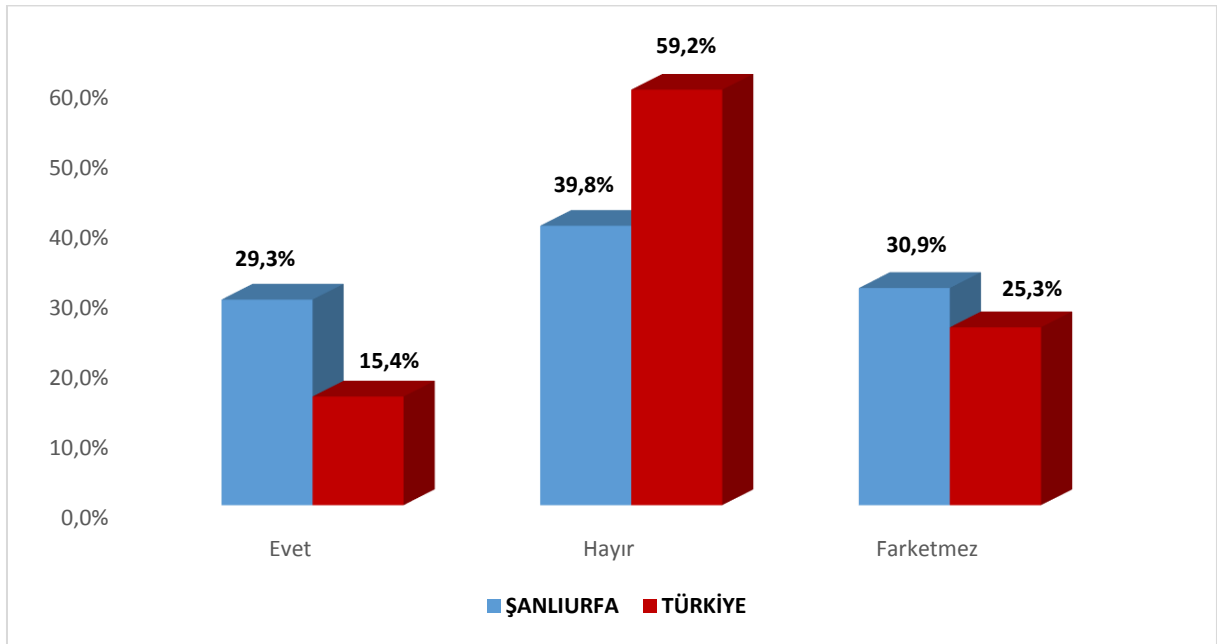
Şekil 18: Açık İşlerin Cinsiyet ve Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şekil 18’de açık işlerin cinsiyete ve eğitim düzeyine göre dağılımı görülmektedir. Cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde, yüzde 47 oranında Lise ve altı tercih edilirken, yüzde 35,6 oranında Yüksek öğretim mezunu tercihi görülmektedir. Erkeklerin tercih edildiği açık işlerde yüzde 87,8 oranında Lise ve altı tercih edilmiştir. Kadınların tercih edildiği ve cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde Yükseköğretim mezunu olma durumu göze çarpmaktadır. Kadın ve erkek işgücü talebi için bir değerlendirme yapılacak olursa; kadınlarda erkeklere nazaran daha fazla oranda yükseköğretim seviyesinde işgücü talep edilmiştir.

Şekil 19: Açık İşlerde Engelli Çalıştırmak İstenmesi

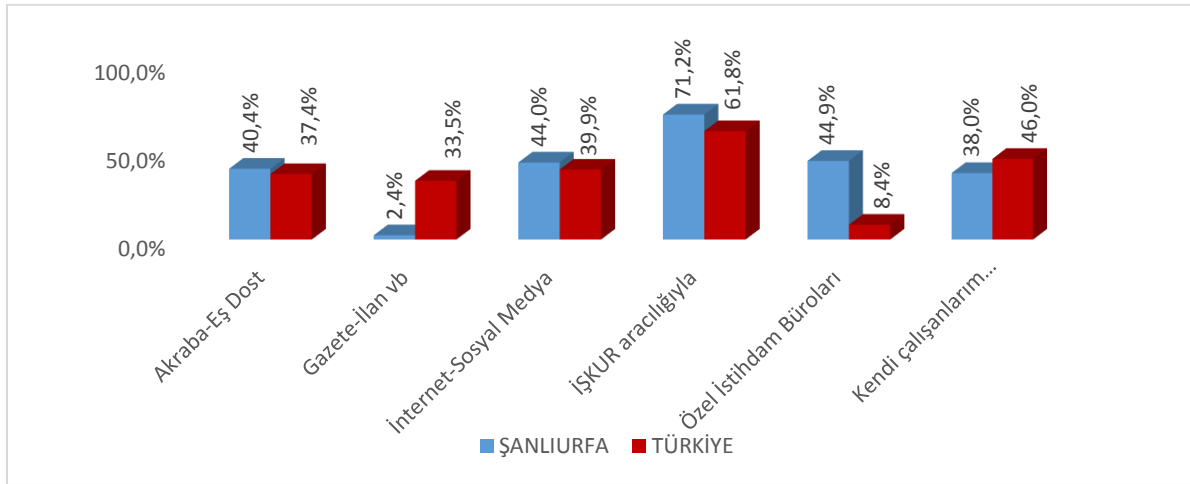

Kaynak: İPA 2018

Açık iş olan mesleklerde engelli çalıştırılmak istenmesi durumu incelendiğinde; Şanlıurfa ilinde yüzde 29,3 oranında evet denilmiştir. Bu oran Türkiye ortalaması olan yüzde 15,4’ün üzerindedir. Farketmez diyenlerin oranı yüzde 30,9’dur. Yani açık işler açısından genel değerlendirmede her 10 açık iş için 6 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir.

Türkiye genelinde ise yüzde 15,4 oranında evet, yüzde 25,3 oranında farketmez denmiştir. Yani her 5 açık iş için 2 engelli tercih edilebileceği söylenmiştir. Şanlıurfa ili Türkiye geneline göre engelli işçi çalıştırma eğiliminin daha yüksek oranda olduğu gözlemlenmiştir.

Şekil 20: Açık İşlerin Arama Kanallarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Açık işlerin hangi arama kanalı ile işgücü piyasasına sunulduğu özellikle İŞKUR için önemli bir konuyu oluşturmaktadır. Piyasadaki açık işlerin Kuruma kazandırılması yoluyla daha çok kişiyi işe yerleştirmek için hangi beceri ve eğitim düzeylerinin talep edildiğinin bilinmesi açılacak olan aktif işgücü programlarının etkinliği açısından önem arz etmektedir.

Şekil 20’de Şanlıurfa ili ve Türkiye genelinde karşılaştırmalı olarak açık işlerin arama kanalına göre dağılımı mevcuttur. Şanlıurfa ilinde 20+ istihdamlı işyerlerinden alınan açık işlerin yüzde 71,2 gibi büyük bir oranı İŞKUR aracılığıyla aranmaktadır. Bu oran Türkiye geneli için yüzde 61,8 olarak gerçekleşmiştir. Şanlıurfa ilinde ikinci sırada yüzde 44,9 ile Özel İstihdam Büroları arama kanalı kullanılmıştır. Üçüncü sırada ise yüzde 44 ile İnternet – sosyal Medya arama kanalı olarak kullanılmıştır.

Tablo 15: Cinsiyete Göre Açık İşlerde Talep Edilen Becerilerin Öncelik Sıralaması

Beceri	Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Takım Çalışması	4	3	1	1
Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	2	1	4	2
İletişim ve İfade Yeteneği	1	2	3	3
Yeterli Mesleki/Teknik Bilgi ve Tecrübe	2	2	4	4
Bilgisayar kullanımı	3	5	2	5
Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	3	4	7	6
Proje Tabanlı Çalışma	-	-	5	7
Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	3	5	7	8
Yabancı Dil	-	-	6	9
Satış ve Pazarlama Becerisi	-	6	8	10

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde cinsiyete göre açık işlerde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması incelendiğinde, Takım Çalışması hem genel toplamda hem de cinsiyetin önemli olmadığı durumlarda birinci sırada olduğu görülmektedir. Erkeklerde birinci sırada ise Fiziki ve Bedensel Yeterlilik becerisi bulunmaktadır. Kadınlarda birinci sırada İletişim ve ifade yeteneğinin ön plana çıkmasında açık işlerde Müşteri Hizmetleri Görevlisi/asistanı mesleğinin ilk sıralarda yer alması etkindir. Satış ve Pazarlama becerisi genel toplamda bulunulmayan son sırada talep edilen beceri olarak ortaya çıkmıştır.

Tablo 16: Meslek Gruplarına Göre Açık İş Sayısı ve Açık İş Oranı

Meslek Grupları	Toplam Açık İş Sayısı	Açık İş Oranı
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	113	3,5%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	106	1,0%
Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	44	0,9%
Profesyonel Meslek Mensupları	39	1,1%
Hizmet Ve Satış Elemanları	21	0,6%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	15	0,2%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	5	0,3%
Genel Toplam	342	0,9%

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubu olduğu tespit edilmiş olup, bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 33'tür. İkinci sırada ise Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır.

Şanlıurfa ili için tespit edilen yüzde 0,9'luk açık iş oranı meslek grupları bazında da değerlendirildiğinde, açık iş oranı en yüksek oranda yüzde 3,5 ile Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olduğu görülmektedir. Daha sonra ise sırasıyla Profesyonel Meslek Mensupları ile Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar gelmektedir.

Tablo 17: Meslek Gruplarına Göre Açık İşlerin Aranma Kanalları

Meslek Grubu	Akraba- Eş Dost	Gazete- İlan vb	İnternet- Sosyal Medya	İŞKUR aracılığıyla	Özel İstihdam Büroları	Kendi çalışanlarım aracılığıyla
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	11,2%	0,0%	98,1%	99,1%	88,8%	0,9%
Hizmet Ve Satış Elemanları	60,0%	0,0%	25,0%	100,0%	0,0%	70,0%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	21,4%	7,1%	28,6%	78,6%	0,0%	78,6%
Profesyonel Meslek Mensupları	29,7%	8,1%	70,3%	16,2%	2,7%	27,0%
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	90,5%	9,5%	0,0%	90,5%	0,0%	78,6%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	60,0%	0,0%	60,0%	20,0%	0,0%	20,0%
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	52,5%	0,0%	0,0%	49,5%	49,5%	53,5%
Genel Toplam	40,4%	2,4%	44,0%	71,2%	44,9%	38,0%

Kaynak: İPA 2018

Meslek gruplarına göre açık işlerin aranma kanalları değerlendirilecek olursa; İŞKUR'un en yüksek oranda kullanıldığı meslek grubu Hizmet ve Satış Elemanları, Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar ve Sanatkarlar ve İlgili İşlerde Çalışanlar olmuştur. Bu meslek gruplarındaki açık işlerin yüzde 90'ından fazlası İŞKUR aracılığıyla işgücü piyasasına sunulmuştur. , Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Sanatkârlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar, Nitelik Gerektirmeyen Meslekler ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek gruplarındaki açık işler büyük oranda İŞKUR aracılığıyla karşılanmaktadır.

Teknisyenler, Teknikerler ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları en fazla Akraba-Eş Dost ve İnternet-Sosyal Medya arama kanalları ile aranmaktadır.

Tablo 18: Açık İş Olan Mesleklerden İstenen Becerilerde Öncelik Sıralaması

Meslekler	Bilgisayar kullanımı	Fiziki ve Bedensel Yeterlilik	Hesap Yapabilme (Analitik Beceri)	İletişim ve İfade Yeteneği	Proje Tabanlı Çalışma	Sorun Çözme ve İnisiyatif Alabilme	Takım Çalışması	Yabancı Dil	Yeterli Mesleki, Teknik Bilgi ve Tecrübe
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	1	-	-	2	-	-	3	-	-
Dokuma Konfeksiyon Makineci	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Makineci (Dikiş)	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Seramik Dekoratörü	-	1	-	-	-	-	2	-	3
Tekstil Öğretmeni	-	3	-	-	-	-	2	-	1
Elektrik Öğretmeni	-	3	-	-	-	-	1	-	2
Büro Memuru (Genel)	2	-	-	-	3	-	-	1	-
Garson (Servis Elemanı)	-	1	-	2	-	-	4	-	3
Beton Transmikser Operatörü	-	-	2	-	-	3	-	-	1
Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	-	1	-	2	-	-	-	-	-

Kaynak: İPA 2018

Tablo 18’de Şanlıurfa ilinde açık işi olan meslekler özelinde talep edilen becerilerin öncelik sıralaması bulunmaktadır. Dokuma Konfeksiyon Makineci, Seramik Dekoratörü, Garson(Servis Elemanı) ve Kat Hizmetleri Elemanı mesleklerinde aranan becerilerdeki ilk öncelik Fiziki ve Bedensel Yeterlilik olarak ön plana çıkmaktadır.

Şanlıurfa için kadınlarda en çok aranan mesleklerden biri olan Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleğinde birinci öncelik bilgisayara kullanımı iken ikinci sırada iletişim ve ifade yeteneği aranmaktadır. Tablo genel olarak incelendiği zaman açık iş olan mesleklerde talep edilen beceriler o mesleğin gerekli özellikleri arasında yer almaktadır.

Tablo 19: Cinsiyet Bazında En Çok Açık İş Olan Meslekler

Kadın	Erkek	Cinsiyet Önemli Değil	Genel Toplam
Muhasebeci	Garson (Servis Elemanı)	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri	Beton Trans mikser Operatörü	Dokuma Konfeksiyon Makineci	Dokuma Konfeksiyon Makineci
Çaycı	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi	Makineci (Dikiş)	Makineci (Dikiş)
Aşçı	Gazaltı Kaynakçısı	Seramik Dekoratörü	Seramik Dekoratörü
-	Makine Montaj Ve Bakım Onarımcısı	Büro Memuru (Genel)	Tekstil Öğretmeni
-	Servis Komisi	Tekstil Öğretmeni	Elektrik Öğretmeni
-	Alüminyum Doğramacı	Elektrik Öğretmeni	Büro Memuru (Genel)
-	Plastik Kaynakçı	Harita Teknikeri	Garson (Servis Elemanı)
-	Satış Danışmanı / Uzmanı	Muhasebeci	Beton Trans mikser Operatörü
-	Otomotiv Kaporta Ustası	Tekstil Mühendisi	Kat Hizmetleri Elemanı/Kat Görevlisi

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde en fazla açık iş olan meslekler; Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Dokuma Konfeksiyon Makineci, Makineci(Dikiş) Seramik Dekatörü olarak ön plana çıkmaktadır.

İşverenlerin açık işlerinde kadın işgücü tercihinde bulundukları en fazla açık iş olan üç meslek ise Muhasebeci, Diğer Özel Eğitim Öğretmenleri ve Çaycı meslekleridir. Açık işlerde erkek işgücü tercihinin olduğu en fazla açık iş olan üç meslek Garson(Servis Elemanı), Beton Transmikser Operatörü ve Kat Hizmetleri Elemanı iken cinsiyetin önemli olmadığı açık işlerde ise Müşteri hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Makineci(Dikiş) meslekleri ön plana çıkmaktadır.

TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

Araştırma kapsamında işverenlere son 1 yıl içerisinde hangi mesleklerde eleman temininde güçlük çektikleri, temininde güçlük çektikleri eleman sayısı ve bunun nedenleri sorulmuştur. Derlenen verilerle Şanlıurfa ili işgücü piyasasının talep kısmını daha net görmek hedeflenmektedir. İşverenlerin karşılamakta güçlük çektiği mesleği, sayısını ve hangi nedenlerden ötürü aradığı çalışanı temin edemediğini bilmek, ilin istihdam politikasına da yön vereceğinden araştırmanın temininde güçlük çekilen meslekler bölümü önemli bilgiler

içermektedir. Bu kapsamda bu bölümde temininde güçlük çekilen meslekler, sektörler ve meslek grupları bazında incelenecektir.

Araştırma kapsamında yapılan ziyaretler sonucu Türkiye genelinde 32 bin 229 işyerinde eleman temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Şanlıurfa ilinde ise 20+ istihdamlı 121 işyeri temininde güçlük çekilen meslek olduğunu ifade etmişlerdir. Yüzde 12,5 ile Şanlıurfa ilinin eleman temininde ülke genelinden daha az eleman temininde güçlük çektiği görülmektedir. Söz konusu bu oran Türkiye geneli için yüzde 31 olarak hesaplanmıştır.

Şanlıurfa ilinde eleman temininde güçlük çeken işyerlerini sektörel olarak incelediğimizde;, Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri ile Bilgi ve İletişim sektörlerinde bulunan işyerlerinin eleman temininde güçlük çekmedikleri dikkat çeken bir husus olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanı sıra eleman temininde en fazla oranda güçlük çeken işyerlerinin İmalat, Toptan ve perakende ticaret ile İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektörlerinde olduğu görülmektedir. Söz konusu sektördeki mevcut işyerlerinde bu alanda çalışabilecek yeterli beceriye sahip elemanın bulunamaması faktörleri, sektörün temininde güçlük çekme oranının yükselmesine neden olmuştur.

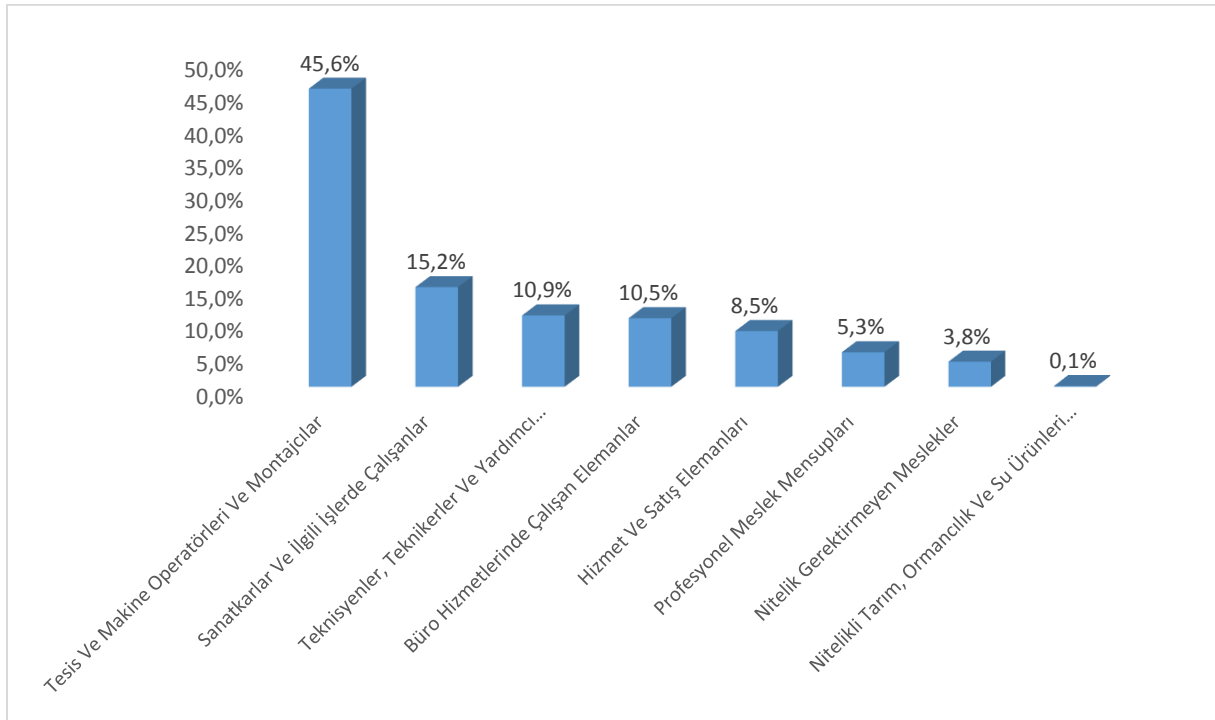
Tablo 20: Sektörlere Göre Temininde Güçlük Çekilen Kişi Sayısı

Sektörler	Temininde Güçlük Çekilen Eleman Sayısı
İmalat	394
Toptan ve perakende ticaret	127
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	105
İnşaat	95
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	33
Ulaştırma ve depolama	26
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	25
Eğitim	24
Diğer hizmet faaliyetleri	12
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	12
Finans ve sigorta faaliyetleri	7
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	5
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	3
Madencilik ve taş ocaklığı	3
Genel Toplam	872

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde 872 kişinin temininde güçlük çekildiği tespit edilmiştir. Temininde güçlük çekilen kişi sayıları sektör bazında incelendiğinde, özellikle İmalat sektörü ön plana çıkmaktadır. Şanlıurfa ilinde temininde güçlük çekilen elemanların yüzde 452'si bu sektörde gerçekleşmiştir. Bunun dışında, Toptan ve perakende ticaret, İdari ve destek Hizmet Faaliyetleri ile İnşaat sektörleri de eleman temininde güçlük çekmede ön plana çıkan diğer sektörlerdir.

Şekil 21: Temininde Güçlük Çekilen Kişilerin Meslek Gruplarına Göre Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde meslek gruplarına göre temininde güçlük çekilen kişilere bakıldığında en çok 397 kişi ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubunda yer aldıkları görülmektedir. Eleman temininde güçlük çekilen kişilerin yüzde 45,6'sı bu meslek grubunda yer almaktadır. Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu en az temininde güçlük çekilen meslek grubu olarak ortaya çıkmıştır.

Türkiye genelinde de 20+ istihdamlı işyerlerinde eleman temininde güçlük çekilme oranında birinci sırada, Şanlıurfa ilinde olduğu gibi Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu bulunmaktadır. Benzer şekilde araştırma sonuçları göstermektedir ki Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları meslek grubu ülke genelinde sondan ikinci sırada yer almaktadır.

Tablo 21: Mesleklere Göre TGÇM Dağılımı

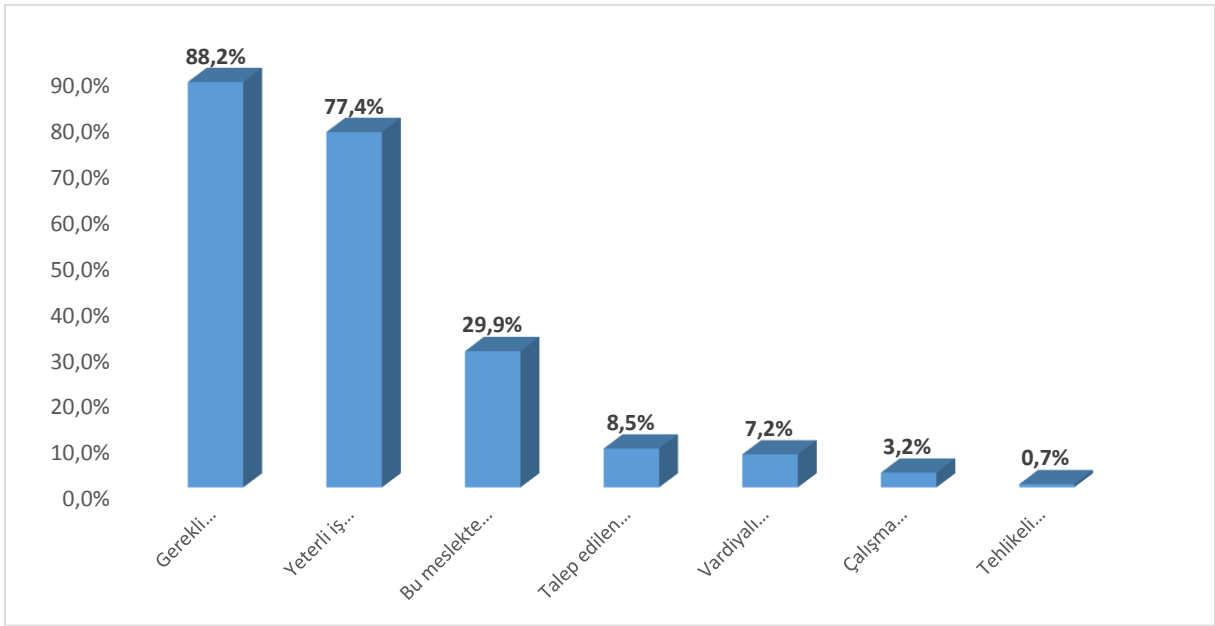
TGÇM	Eleman Sayısı
Dokuma Konfeksiyon Makineci	264
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	60
Pazarlamacı	36
Akrilik İplik Üretim İşçisi	31
Büro Memuru (Genel)	21
Makineci (Dikiş)	21
İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	19
Satış Danışmanı / Uzmanı	18
Beden İşçisi (İnşaat)	16
Diğer	387
Toplam	872

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde temininde güçlük çekilen mesleklere bakıldığında ilk sırada 264 kişi ile Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleği yer almaktadır. Bu mesleğin ardından sırasıyla 60 kişi ile Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı ve 36 kişi ile Pazarlamacı meslekleri gelmektedirler.

Geçtiğimiz yıl gerçekleştirilen araştırma sonuçlarına göre temininde güçlük çekilen ilk on meslekle bu yılki araştırma sonuçlarını kıyasladığımızda; Dokuma Konfeksiyon Makineci mesleği yine eleman temininde ilk sırada yer almıştır. Geçen yıl işverenler Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleğinde güçlük çektiği belirtmemiş iken bu yıl ikinci sırada yer almıştır. Temininde güçlük çekilen mesleklerden Müşteri Hizmetleri Görevlisi ve Dokuma Konfeksiyon Makineci meslekleri aynı zamanda açık işlerde en çok aranan meslekler arasında yer almaktadır.

Şekil 22: TGÇM Nedenlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde temininde güçlük çekilme nedenlerine bakıldığında ilk sırada Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yer almaktadır. Türkiye geneli 20+ istihdamlı işyerlerinin TGÇM Nedenleri Dağılımında da Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ön plana çıkmaktadır.

Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenlerini ortadan kaldırmaya yarayacak doğru aktif işgücü politikaları üretilip, mevcut açık işler için aranan yeterli iş tecrübesine sahip bireyler sağlandığında il genelinde talep ve arz dengelenmiş olacaktır.

Tablo 22: Mesleklere Göre TGÇM Nedenleri

Meslekler	Bu meslekte işe başvuru yapılmaması	Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması	Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması	Çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi	Talep edilen ücretin yüksek bulunması	Vardiyalı çalışma olması
Dokuma Konfeksiyon Makineci	20,6%	100,0%	80,2%	0,0%	0,0%	0,0%
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Pazarlamacı	14,7%	100,0%	85,3%	14,7%	0,0%	0,0%
Akrilik İplik Üretim İşçisi	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Büro Memuru (Genel)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Makineci (Dikiş)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	0,0%
İnşaat Elemanları Kalıpcısı (Elle)	0,0%	44,4%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Satış Danışmanı / Uzmanı	58,8%	100,0%	94,1%	0,0%	23,5%	0,0%
Beden İşçisi (İnşaat)	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Otomotiv Elektromekanik Teknisyeni	0,0%	100,0%	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde eleman temininde güçlük çekilen mesleklerin nedenlerine bakıldığında, dokuma Konfeksiyon Makineci, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/asistanı, Pazarlamacı, Büro Memuru(Genel), Makineci(Dikiş), Satış Danışmanı, Beden İşçisi(İnşaat), Otomotiv Elektromekanik Teknisyeni olmak üzere ilk on meslekten sekiz tanesinin temininde güçlük çekilme nedenlerinin en yüksek oranda Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması olduğu görülmektedir. Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı mesleği hem temininde güçlük çekilen bir meslek olup hem de açık işlerde ilk sırada yer almaktadır. Bu meslekte Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması yanı sıra işin getirmiş olduğu vardiyalı çalışma durumu eleman temininde güçlük çekilme sebeplerinden bir diğeridir.

Tablo 23: Çalışan Sayısı, Açık İş ve TGÇM Durumuna Göre En Fazla Talep Edilen Meslekler

MESLEKLER
Dokuma Konfeksiyon Makineci
Makineci (Dikiş)
Büro Memuru (Genel)
Akrilik İplik Üretim İşçisi
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı
Garson (Servis Elemanı)
Satış Danışmanı / Uzmanı
Elektrikçi (Genel)
Aşçı Yardımcısı
Aşçı

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi gerçekleştirilmiştir. Bu analiz sayesinde açık iş, TGÇM ve çalışan sayısı birlikte analiz edilerek Şanlıurfa ilinde işverenler tarafından en fazla talep edilen meslekler ortaya çıkartılmıştır.

GELECEK DÖNEM İSTİHDAM EĞİLİMLERİ

Ekonomilerde gelecek dönem istihdam eğilimini belirlemek, işgücü piyasasında oluşacak dalgalanmaları önceden görmek ve buna yönelik politikalar geliştirmek için önemli bir araçtır. İşgücü Piyasası Araştırmaları da bu minvalde işverenlere bir sonraki yılda öngördükleri istihdam tahminlerini meslek bazında sorarak gelecek dönem istihdam eğilimleri belirlenmektedir.

Bu bölümde Şanlıurfa ilinde 2018 Yılı Nisan-Mayıs dönemi ile bir sonraki yıl aynı döneme tekabül eden zaman aralığı boyunca çalışan sayılarında ne gibi farklılıklar beklendiği, farklılaşmaların hangi mesleklerde ve sektörlerde olacağına dair tahminler üzerinde durulacaktır. Mevsimsel etkileri dışarıda bırakmak adına işverenlere tam bir yıllık dönem içindeki tahminleri sorulmuştur.

Çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,8’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Şanlıurfa ilinde işverenlerin yüzde 13,5’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle Türkiye genelinde her 10 işyerinden 2’si istihdamın artacağını öngörürken, Şanlıurfa’da bu sayı 1’e gerilemektedir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı, ülke genelinde 2,1

olarak öngörülürken Şanlıurfa ilinde ise ülke geneline yakın olup yüzde 2,8 olarak öngörülmüştür.

Tablo 24: Sektörlere Göre İşverenlerin İstihdam Beklentileri

Sektörler	Artış	Azalış	Fikrim Yok	Değişmeyecek
İmalat	21,6%	1,5%	56,0%	20,9%
Toptan ve perakende ticaret	17,8%	0,7%	64,4%	17,1%
İnşaat	10,1%	5,3%	68,6%	16,0%
Ulaştırma ve depolama	9,8%	2,0%	81,4%	6,9%
Eğitim	20,9%	2,3%	62,8%	14,0%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	5,0%	2,2%	71,4%	21,4%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	19,4%	5,6%	52,8%	22,2%
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	17,2%	3,4%	72,4%	6,9%
Gayrimenkul faaliyetleri	42,9%	0,0%	57,1%	0,0%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	10,7%	0,0%	60,7%	28,6%
Diğer hizmet faaliyetleri	22,2%	33,3%	44,4%	0,0%
Finans ve sigorta faaliyetleri	50,0%	0,0%	50,0%	0,0%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	33,3%	0,0%	33,3%	33,3%
Madencilik ve taş ocaklığı	16,7%	0,0%	66,7%	16,7%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0,0%	0,0%	100,0%	0,0%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0,0%	0,0%	60,0%	40,0%
Bilgi ve iletişim	0,0%	0,0%	66,7%	33,3%
Genel Toplam	13,5%	2,8%	66,6%	17,0%

Kaynak: İPA 2018

Sektörlere göre istihdam eğilimi incelendiğinde en yüksek oranda artış bekleyen işverenlerin sırasıyla Finans ve sigorta faaliyetleri, Gayrimenkul faaliyetleri, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ve İmalat sektörü olduğu görülmektedir. En fazla azalış bekleyen sektör ise Diğer hizmet faaliyetleri olarak gerçekleşmiştir. Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri gösteren işyerlerinin yüzde 40'ı, Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor ile Bilgi ve İletişim sektöründe faaliyet gösteren işyerlerinin yüzde 33,3'ü gelecek dönemde istihdamlarının değişmemesini beklemektedirler.

Sektörlerin istihdam eğiliminde dikkat çeken diğer bir husus ise Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı sektöründe bulunan tüm işyerleri gelecek dönem için herhangi bir öngörüde bulunamamışlardır.

Tablo 25: Sektörlere Göre Net İstihdam Değişimi

Sektörler	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler	431	93,4%
Gayrimenkul faaliyetleri	29	25,9%
İmalat	982	10,6%
Finans ve sigorta faaliyetleri	5	10,4%
İnşaat	580	10,1%
Eğitim	111	6,0%
Toptan ve perakende ticaret	222	4,2%
İdari ve destek hizmet faaliyetleri	208	3,8%
Madencilik ve taş ocaklığı	3	3,0%
Ulaştırma ve depolama	109	2,8%
Konaklama ve yiyecek hizmeti faaliyetleri	19	2,6%
Kültür, sanat eğlence, dinlence ve spor	4	1,7%
İnsan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri	37	1,6%
Su temini; kanalizasyon, atık yönetimi ve iyileştirme faaliyetleri	0	0,0%
Elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtımı	0	0,0%
Bilgi ve iletişim	0	0,0%
Diğer hizmet faaliyetleri	-7	-3,5%
Genel Toplam	2.732	7,5%

Kaynak: İPA 2018

Net istihdam değişim oranı hesaplanırken sektördeki net istihdam değişim sayısını yine o sektörde bulunan çalışan sayısına oranlayarak hesaplayabiliriz. Türkiye genelinde 20+ istihdamlı işyerlerinde 2019 Nisan-Mayıs dönemlerinde 2018 Nisan-Mayıs dönemine göre istihdamın yüzde 4,5 artacağı beklenmekte olup Şanlıurfa'de ise bu oran, yüzde 7,5 olup ülke genelinin üzerinde gerçekleşmiştir.

En fazla net istihdam değişimi 982 kişilik artış ile İmalat sektöründe beklenmektedir. En fazla net istihdam değişim oranı ise yüzde 93,4 ile Mesleki, bilimsel ve teknik faaliyetler sektöründe beklenmektedir. İmalat sektmründe sayısal anlamda değişim yüksek olmasına rağmen net istihdam değişim oranı 10,1 olarak gözükmemektedir. Burada oranın düşük seviyelerde çıkması bu sektörde çalışan sayısının fazla olmasından kaynaklıdır.

İstihdam azalışı beklenen sektör ise Diğer hizmet faaliyetleri sektörüdür. Diğer hizmet faaliyetleri sektörü Şanlıurfa ilinde çalışan sayısı bakımından gerilerde olan bir sektördür. Söz konusu sektörde yüzde -3,5 net istihdam değişim oranı ile 7 kişilik bir net istihdam azalışı beklenmektedir.

Tablo 26: Meslek Gruplarına Göre Net İstihdam Değişimi

Meslek Grupları	Net İstihdam Değişimi	NIDO
Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar	1.062	10,1 %
Sanatkarlar Ve İlgili İşlerde Çalışanlar	490	9,8%
Teknisyenler, Teknikerler Ve Yardımcı Profesyonel Meslek Mensupları	178	8,9%
Nitelik Gerektirmeyen Meslekler	718	8,9%
Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar	150	4,8%
Profesyonel Meslek Mensupları	128	3,7%
Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanları	1	2,3%
Hizmet Ve Satış Elemanları	7	0,2%
Yöneticiler	-1	-0,2%
Genel Toplam	2.732	7,5%

Kaynak: İPA 2018

Yöneticiler meslek grubu hariç diğer tüm meslek gruplarında istihdam artışı beklenmektedir. En fazla istihdam artışı beklenen meslek grubu ise bin 62 kişilik artış ile Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılardır. En az artış beklenen meslek grubu ise 1 kişilik artış ile Nitelikli Tarım, Ormancılık Ve Su Ürünleri Çalışanlarıdır.

Çalışan sayısında ilk sırada yer alan Tesis ve Makine Operatörleri ve Montajcılar meslek grubu net istihdam değişim oranında da yüzde 10,1'lik bir oran ile ilk sırada yer almaktadır. Çalışan sayısının da fazla olduğu göz önünde bulundurulursa bu meslek grubunda önemli ölçüde bir artış yaşanması beklenmektedir.

Tablo 27: En Fazla İstihdam Artışı/Azalışı Beklenen Meslekler

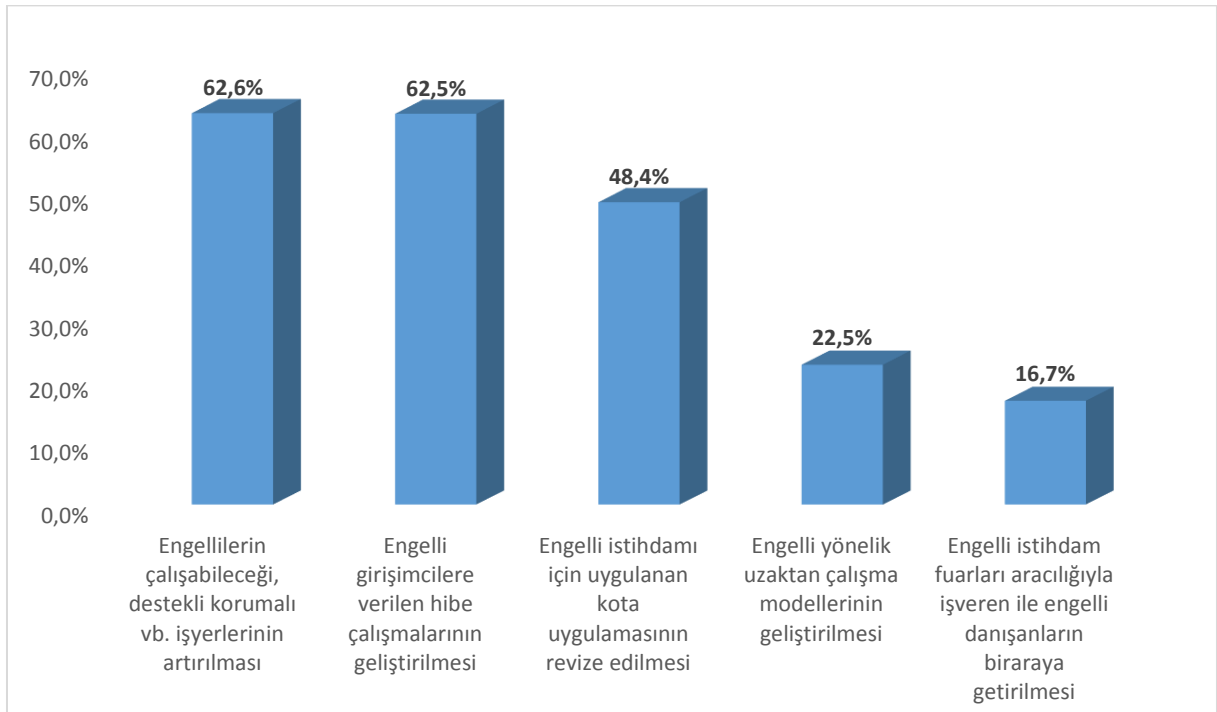
Net İstihdam Artışı Beklenen Meslekler	Net İstihdam Azalışı Beklenen Meslekler
Dokuma Konfeksiyon Makineci	Güvenlik Görevlisi (Silahsız)
Beden İşçisi (Genel)	Temizlik Görevlisi
Ayakkabı İmalatçısı	Şoför (Yolcu Taşıma)
Tır-Çekici Şoförü	Büro İşçisi
Beden İşçisi (İnşaat)	Soğuk Demirci
İnşaat İşçisi	Alçı Dekorasyoncu (Kartonpiyer)
Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı	Aşçı Yamağı (Çırağı)
Servis Şoförü (Okul)	Usta Öğretici (Betonarme Demirciliği)
Güvenlik Görevlisi	Yemek Dağıtım Elemanı (Kepçeci)
Akrilik İplik Üretim İşçisi	Teknik Servis Elemanı

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde gelecek dönem, en fazla istihdam artışı olması beklenen ilk üç meslek sırasıyla, dokuma Konfeksiyon Makineci, Beden İşçisi(Genel) ve Ayakkabı İmalatçısı olup, Güvenlik Görevlisi(Silahsız), Temizlik görevlisi ve Şoför(Yolcu Taşıma) meslekleri ise en fazla istihdam azalışı beklenen ilk üç meslek olarak sıralanmaktadır.

Geçtiğimiz yıl istihdam artışı beklenen mesleklerle bu yılı karşılaştırdığımızda Dokuma Konfeksiyon Makineci ve Ayakkabı İmalatçısı geçen yıl ilk on meslekte yer almazken bu yıl yer almıştır. Yine geçen yıl istihdam artışı en çok beklenen Temizlik Görevlisi iken bu yıl istihdam azalışı olan meslekler sıralamasında ikinci sırada yer almaktadır.

Şekil 23: Engelli İstihdamını Arttırmak İçin Önerilerin Dağılımı

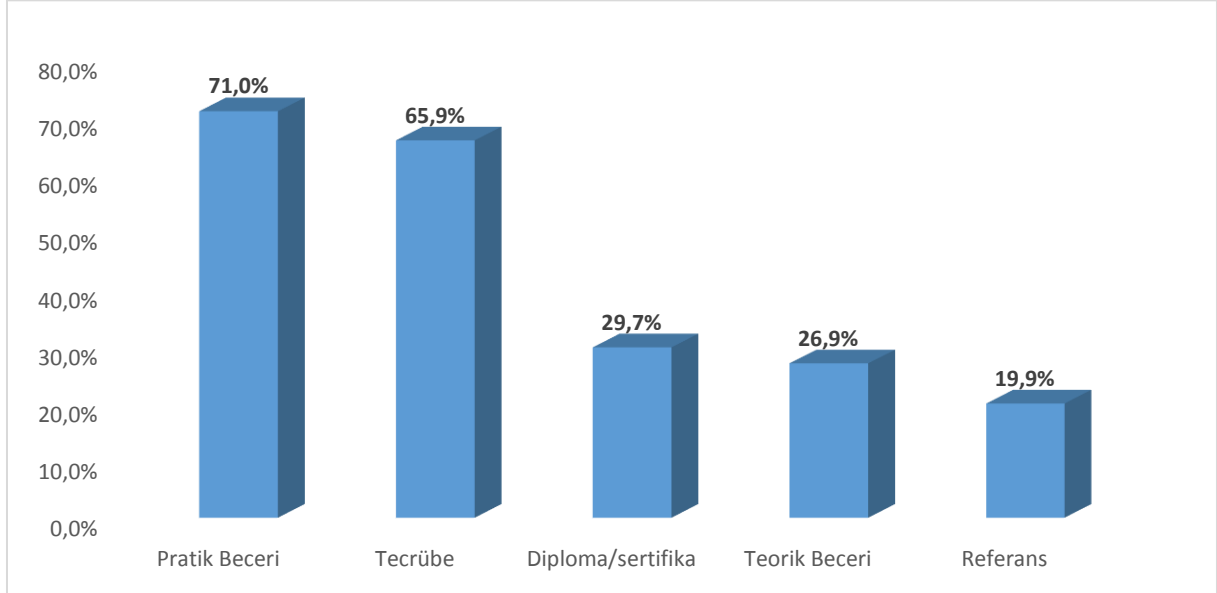
Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin engelli istihdamının arttırılması için önerileri incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 62,6'sı engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 62,5'i engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ve yüzde 48,4'ü ise engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesini önermektedir.

Türkiye genelinde ise işverenlerin yüzde 67,9'u engellilerin çalışabileceği, destekli korumalı vb. işyerlerinin artırılmasını, yüzde 56,2'si engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesini ve yüzde 42,7'si engelli yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesini

önermektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Şanlıurfa ilinde işverenlerin ilk iki önerisi aynı sırada gerçekleşmiştir.

Şekil 24: Genç (15-24 yaş) Personel Seçiminde Aranan Kriterlerin Dağılımı

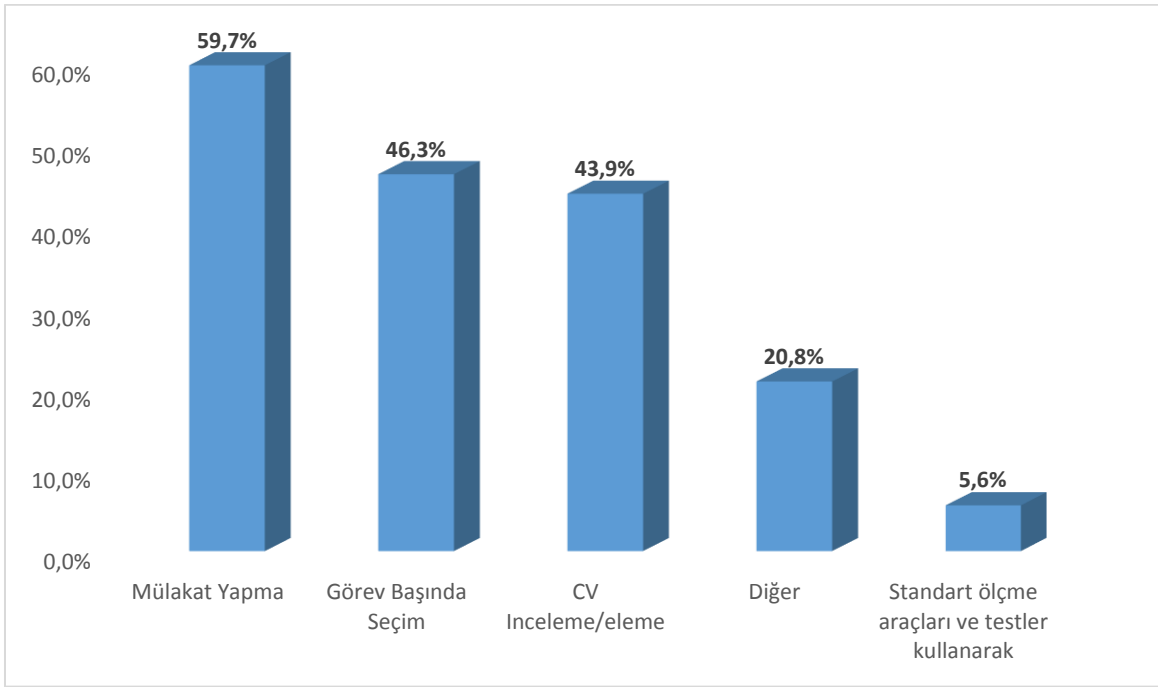

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin genç personel seçerken aradıkları kriterler incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 71'i Pratik Beceri, yüzde 65,9'u Tecrübe ve yüzde 29,7'si Diploma/Sertifika aramaktadır.

Türkiye genelinde ise en yüksek tercih edilen kriter, Şanlıurfa ilinde olduğu gibi yüzde 74,5 ile Pratik Beceri kriteridir. Bunu sırasıyla yüzde 44,6 ile Tecrübe ve yüzde 32,6 ile Diploma / Sertifika kriterleri izlemektedir. Pratik Beceri, Tecrübe ve Diploma/Sertifika kriterleri hem Şanlıurfa ilinde hem de Türkiye genelinde genç personel seçerken en çok aranan kriterler olarak ön plana çıkmaktadır.

Şekil 25: Personel Seçiminde Kullanılan Değerlendirme Yöntemlerinin Dağılımı

Kaynak: İPA 2018

Şanlıurfa ilinde 20+ çalışanı olan işyerlerinin personel seçerken hangi değerlendirme yöntemini kullandıkları incelenmiştir. İşverenlerin yüzde 59,7'si Mülakat yapma, yüzde 46,3'ü Görev başında seçim ve yüzde 43,9'u CV inceleme/eleme ile personel seçmektedir.

Türkiye genelinde ise yüzde 71,7 ile Mülakat Yapma, yüzde 57,4 ile CV İnceleme/eleme ve yüzde 36,8 ile Görev Başında Seçim kriterleri izlemektedir. Hem Türkiye genelinde hem de Şanlıurfa ilinde işverenlerin ilk üç değerlendirme yöntemi sıralamaları farklı olsada aynı gerçekleşmiştir.

SONUÇ

Şanlıurfa İlgücü Piyasası Araştırma Raporunun temel amacı, 2018 yılında Şanlıurfa’de gerçekleşmiş olan İlgücü Piyasası Araştırması çerçevesinde ihtiyaç duyulan işgücünün eğitim ve becerilerinin tespit edilerek, işgücü arzı ve talebi arasındaki dengesizliklerin giderilmesi, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılmasına yönelik politikaların geliştirilmesine katkı sağlamaktır. Ayrıca araştırma kapsamında mevcut işyerlerinden alınan bilgiler doğrultusunda temininde güçlük çekilen işgücüne gerekli niteliklerin kazandırılması için aktif istihdam politikalarının planlanmasına katkı sağlaması amaçlanmıştır.

İlde 2017 yılında TRC2 bölgesinde işsizlik oranı yüzde 13,8 olduğunu görmekteyiz. Yani çalışmaya hazır her 7 kişiden biri işsiz olduğunu göstermektedir. Şanlıurfa’de mesleksizlik kaynaklı işsizlik sıkıntısı kadar kalifiyeli eleman sıkıntısı da yaşanmaktadır. İşverenler, açık işlerinde ve temininde güçlük çektiği mesleklerinde çalışacak personelin mesleki becerisi ve tecrübesine önem verdiğini ifade etmektedir. Bu durum kalifiye eleman talebinin karşılanamadığını göstermekte olup İŞKUR’un mesleki eğitim kursları gibi aktif işgücü programlarının önemini ortaya çıkarmaktadır. Piyasa araştırması sonucunda ortaya çıkan temininde güçlük çekilen mesleklere göre bir planlamayla kursların açılması istihdama yardımcı olacaktır.

Talep araştırması sonuçlarına göre toplam çalışanların yüzde 83,3’si erkeklerden, sadece yüzde 16,7’si kadınlardan oluşmaktadır. Kadın çalışanların ağırlıklı çalıştıkları sektörler İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ve İmalat gibi işyerleridir. Yukarıda açıklanan göstergelerle birlikte bu gösterge de Şanlıurfa’de ancak belirli bir eğitim düzeyine sahip kadınların işgücü piyasasına girme şansının yanında gelişen ve üreten sanayi sektörü ile belli bir eğitimi seviyesinin altında olan kadınlarda işgücü piyasasına girebilmektedir.

Hedef istihdamın artırılması ise, istatistikler kadın istihdamını artırmadan bu hedefe ulaşmanın mümkün olması için gerekli çalışmaların yapılması gerekmektedir. Bunun için de kadın eğitim seviyesinin artırılması, düşük eğitim seviyesine sahip kadınların da istihdamına yönelik teşviklerin ve girişimcilik programlarının geliştirilmesi ve kadınların istihdama katılımlarını artırıcı aile içi bilinçlendirme çalışmalarının yürütülmesi gerekmektedir. Şanlıurfa’de İŞKUR’a kayıtlı kadın işsizlerin çoğunun Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar, Tesis Ve Makine Operatörleri Ve Montajcılar ile Profesyonel Meslek Mensupları yer almaktadır. nitelik gerektirmeyen mesleklerde dördüncü sırada kayıtlı olduğu görülmektedir. Bu kişilerin

istihdamda yer alabilmeleri işverenin istediği mesleki becerilere sahip olacak şekilde eğitilmelerine bağlıdır.

2017 yılında aktif işgücü piyasası programları kapsamında bin 25 kurs düzenlenmiş olup bu kurslardan 9 bin 667 kişi faydalanmıştır. Kurs sayılarında 2010 yılına göre önemli ölçüde artış meydana gelmiştir. 2010 yılında 148 kurs düzenlenirken 2017 yılında bu sayının bin 25'e çıkması ve aynı zamanda 2010 yılındaki kursiyer sayısı 2 bin 365 iken 2017 yılında 9 bin 667 kişi olması İŞKUR kurslarının daha çok kişiye beceri kazandırdığını ve işgücü piyasasında etkinliğini arttırdığını göstermektedir.

İŞKUR'un düzenlendiği aktif işgücü programları ile kişilerin işgücü piyasasının gerekleri hakkında bilgilerini artırarak meslek kazanmaları amaçlanıp böylece işgücü piyasasına girişte aracı rol alması amaçlanmaktadır. Bir yıllık süre içerisindeki rakamlar incelendiğinde bu programlara ilginin arttığı sonucuna ulaşılmaktadır.

Talep boyutu itibariyle, araştırma sonuçlarına göre Şanlıurfa ilinde 20+ özel sektör yerel birim işyerlerinde çalışanlar sayısına göre lokomotif sektörler İmalat, İnşaat, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile Toptan ve Perakende Ticaret sektörleridir. Yapılan araştırma sonucunda en fazla açık iş sayısının İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri ile İmalat sektöründe olduğu görülmektedir.

Şanlıurfa ili İşgücü Piyasası Araştırması sonucunda 42 işyerinde 342 açık iş tespit edilmiştir. Şanlıurfa ilinde İmalat ve İdari ve Destek Hizmet Faaliyetlerinin sektörünün açık işlerde önemli bir ağırlığının olduğu görülmektedir. 342 kişilik açık işin yüzde 42'sine tekabül eden 143 kişilik kısmı, İdari ve Destek Hizmet Faaliyetleri sektöründeki işverenlerden gelmiştir. Açık iş sayısının yoğun olduğu diğer sektörler ise İmalat sektörleridir.

Şanlıurfa ilinde araştırma kapsamına giren 20+ istihdamlı işyerlerinin yüzde 4,3'ünde açık iş bulunmaktadır. Bu oran Türkiye ortalamasının altında olup Türkiye geneli için açık işi olan işyeri oranı yüzde 23,3 olarak gerçekleşmiştir.

Şanlıurfa ilinde açık işlerin meslek gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; en fazla Büro Hizmetlerinde Çalışan Elemanlar meslek grubunda olduğu tespit edilmiş olup bu gruptaki açık iş sayısının toplam açık iş sayısı içindeki oranı yüzde 33'tür.

Açık işi olan işyerlerinin aradıkları elemanlarda istenilen eğitim düzeyine verdikleri "Genel Lise" cevabı dikkat çekicidir. Bunun arkasında işverenlerin açık işlerde Müşteri Hizmetleri

Görevlisi/Asistanı mesleğinde aradıkları elemanlarda eğitim düzeyini bu yönde istemeleri etkilidir.

Türkiye 20+ çalışanı olan araştırma kapsamında işverenler yüzde 61,8 olarak İŞKUR arama kanalı tercih ederken bu oran Şanlıurfa ilinde yüzde 71,2 olarak Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir.

İşverenlerin büyük çoğunluğu istedikleri elemanları temiz etmede zorlanma sebebi olarak Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması ve Yeterli iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması nedenlerinden kaynaklandığını belirtmişlerdir. Dokuma Konfeksiyon Makineci, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı gibi en çok aranan iki meslekte Gerekli Mesleki beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması nedeni öncelikli olarak ilk sırada yer almıştır.

Şanlıurfa ilinde çalışan sayısına oranla açık iş ve TGÇM sayıları baz alınarak Veri Zarflama Analizi uygulanarak elde edilen sonuçlardan, en fazla talep edilen meslekler Dokuma Konfeksiyon Makineci, Makineci (Dikiş), Büro Memuru(Genel), Akrilik İplik Üretim İşçisi, Müşteri Hizmetleri Görevlisi/Asistanı, Garson(Servis Elemanı) meslekleri ön plana çıkmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre çalışma kapsamında işverenlere yöneltilen “30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla işyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı/azalışı bekliyor musunuz?” sorusuna Türkiye genelinde işyerlerinin yüzde 17,8’i istihdamın artacağı yönünde cevap verirken Şanlıurfa ilinde işverenlerin yüzde 13,5’i istihdamın artacağını öngörmüştür. Başka bir ifadeyle 10 işyerinden Türkiye genelinde yaklaşık 2’si istihdamın artacağını öngörürken Şanlıurfa’de bu sayı 2’nin altına düşmektedir. Ayrıca işverenlerin büyük bir kısmı yüzde 66,6 oranında gelecek dönemde istihdam artışı veya azalışı olacağı konusunda fikrim yok demiştir. Öte yandan istihdamın azalacağını düşünen işveren oranı yüzde 2,8 olarak öngörülmüş olup yüzde 2,1 olan ülke ortalamasının üzerindedir.

İşverenler personelin temininde mülakat yapma yönetimini daha çok tercih etmişlerdir. 15-24 yaş arası gençlerde personel temininde en çok istenilen beceri düzeyi pratik beceri olarak gözükmektedir. Buradan hareketle gençlerin işgücü piyasasına entegrasyonunu gerçekleştirmek için İŞKUR’un sunmuş olduğu programlara ağırlıkların verilmesi büyük bir önem arz etmektedir.

Sonuç olarak; gelişen teknoloji, mal ve hizmet üretim süreçlerini değiştirmektedir. Bu değişim işgücü piyasalarına da yansımakta olup işgücünden talep edilen nitelik ve beceriler her geçen

gün değişmektedir. Üretim süreçleri ile işgücü arzının niteliklerinin uyumlu bir biçimde değişmesi etkin bir işgücü piyasasının oluşması için oldukça önem arz etmektedir. İşgücü piyasasının taleplerini karşılayabilecek nitelikli işgücünün oluşmasında mesleki eğitimin önemi ön plana çıkmaktadır. Bu minvalde işgücü piyasasının mevcut durumunu bilerek ve gelecek dönem eğilimlerini kestirerek karar almak son derece önemli olup rapor bu ihtiyaçların karşılanması için hazırlanmıştır.

EKLER

EK 1: 2017 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI İŞYERİ BİLGİ FORMU

 2018 YILI İŞGÜCÜ PİYASASI ARAŞTIRMASI	
2018 YILI İPA İŞYERİ BİLGİ FORMU	
Sayın İşyeri Yetkilisi,	
Türkiye İş Kurumu (İŞKUR) tarafından gerçekleştirilecek olan işgücü piyasası araştırması ile ilimizde istihdam ve işsizlik sorununun çözümü için işgücünün yapısı ile sektörler bazında işgücü, niceliği, eğitimi, niteliği hakkında ihtiyaçlarının belirlenmesine yönelik bilgi toplanması amaçlanmaktadır.	
Bilgi Verme ve Gizlilik	
1- Kurum ve kuruluşlardan alınan bu bilgiler, yalnızca istatistiksel çalışmalarda kullanılmak amacıyla toplanmakta olup, gizliliği 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu ile teminat altına alınmıştır. Kanun uyarınca sizden alınan bu bilgilerden şahsınıza özel olanlar; idari, adli ve askerî hiçbir organ, makam, merci veya kişiye verilemez, istatistik amacı dışında kullanılamaz.	
2- 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanunu'nun 21 inci maddesi gereğince Kurum tarafından, kamu ve özel kesim işyerlerinden iş ve işgücü konularında bilgi istenildiğinde, belirtilen süre içinde bilgi verilmesi zorunludur. Bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket eden özel kesim işyerlerine 3.564 TL (üçbinbeşyüzaltmışdört Türk Lirası) idari Para Cezası verilir.	
3- İşverenlerden toplanan bilgiler, Kurum hizmetlerinden başka amaçla kullanılamaz. İkinci fıkraya aykırı davranışlar hakkında Türk Ceza Kanunu'nun 136 ncı maddesi hükümleri uygulanır.	
İşyeri Bilgi Formunun, İşyeri sahibi veya ortakları, İnsan kaynakları, personel, İşyeri veya muhasebe müdürleri tarafından doldurulması gerekmektedir. Yukarıdaki açıklamalar doğrultusunda bilgi formunu doldurarak verdiğiniz bilgiler ve araştırmaya yapmış olduğunuz katkılardan dolayı teşekkür eder, saygılar sunarız.	
İŞYERİ BİLGİLERİ	
Örnek No	:
İşyerinin Yasal Unvanı	:

İŞYERİ ADRES BİLGİLERİ

İL /İLÇE :
 MAHALLE: :
 CADDE/SOKAK :
 İÇİDİŞ KAPI NO :
 TELEFON/E-POSTA :

FORMU CEVAPLAYAN İŞYERİ YETKİLİSİNİN

Adı-Soyadı : Unvanı :
 Tarih : Telefonu :
 E-Posta : İmza/Kaşe:

Bu kısım Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü'nde Bilgi Formunun uygulamasından sorumlu olan "kamu görevlilerince" doldurulacaktır.

BU İŞYERİ BİLGİ FORMU ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABI OKUNDUKTAN SONRA UYGULANMIŞ VE VERİ GİRİŞİ ZİYARETÇİ VE KOORDİNATOR EL KİTABINA UYGUN YAPILMIŞTIR.

	ZİYARETÇİ	KONTROLÖR	VERİ GİRİŞ PERSONELİ
Adı-Soyadı			
Tarih			
İmza			

1) İşyerinizin kuruluş tarihini yıl olarak belirtiniz.

.....

2) İşyeri ile ilgili Bilgiler:

	Evet	Hayır
2.1. İşyerinizde ihracat yapılıyor mu?		
2.2. İşyerinizde Ar-Ge çalışması yapılıyor mu?		
2.3. İşyerinizde vardiyalı çalışma yapılıyor mu?		
2.4. İşyerinizde Part-time çalışması yapılıyor mu?		

3) Gelecek bir yıl içinde planlanan bir yatırımınız var mıdır? (Cevabınız evet ise soru 4'e geçiniz, Hayır ise, soru 5'e geçiniz.)

Evet ()

Hayır ()

4) Yatırımla ilgili Bilgiler

4.1 Yatırımın Türü:

İlave yatırım ()

Her türlü ilave tesis, makine, teçhizat vs... alımı veya kiralanması

Teknolojik Yatırım ()

Mevcut makine, teçhizatın teknolojik olarak yenilenmesi

Stratejik Yatırım ()

İşyerinin verimliliğini ve karlılığını artırmak için yürütülecek her türlü,

AR-Ge, eğitim ve pazarlama faaliyetleri

Diğer ()

4.2. Yatırımın İli :

4.3. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam artış sayısı (kişi) (artış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

4.4. Yatırımın sağlayacağı ortalama istihdam azalış sayısı (kişi) (azalış olmayacağını düşünüyorsanız sıfır girin)

*AR-GE; Bir kurumun bilim adamları ve mühendisler istihdam etmek suretiyle şirketin çalışma alanı doğrultusunda bilim ve teknolojinin gelişmesini sağlayacak yeni bilgileri elde etmek veya mevcut bilgilerle yeni malzeme, ürün ve araçlar üretmek, yazılım üretimi dahil olmak üzere yeni sistem, süreç ve hizmetler oluşturmak veya mevcut olanları geliştirmek, yaptığı çalışma ve faaliyetleri anlatmak için kullanılan yaygın bir terimdir.

BÖLÜM II-AÇIK İŞLER

6) Şu an işyerinize herhangi bir yolla eleman arıyormusunuz?

Evet () 6.1. soruya geçiniz.

Hayır () 7.Soruya geçiniz.

6.1) Eleman aranan meslekler

[illegible]

*Önem derecesine göre EN FAZLA 3 beceriyi 1'den başlayarak SIRALAYINIZ. (1- En önemli)

"Kullandığınız arama kanallarından EN AZ 1 tanesini işaretleyiniz.

BÖLÜM III – 1 YIL SONRA (30 NİSAN 2019 TARİHİ İTİBARIYLA) ÇALIŞAN SAYISINDA NET DEĞİŞİKLİK OLACAĞI DÜŞÜNÜLEN MESLEKLER

7) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) İşyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam artışı bekliyor musunuz?	Evet ☐	→	7.1'e geçiniz.
	Hayır ☐	→	8. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok ☐	→	8. soruya geçiniz.
7.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) İşyerinizde çalışan sayısında net istihdam artışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam ARTIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal artış
8) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) İşyerinizde herhangi bir meslekte net istihdam azalışı bekliyor musunuz?	Evet	→	8.1'e geçiniz.
	Hayır	→	9. soruya geçiniz.
	Fikrim Yok	→	9. soruya geçiniz.
8.1) 1 yıl sonra (30 Nisan 2019 tarihi itibarıyla) İşyerinizde çalışan sayısında net istihdam azalışı olacağını düşündüğünüz meslekleri belirtiniz?			
Net istihdam AZALIŞI olacağını düşündüğünüz meslekler			Net sayısal azalış

BÖLÜM IV - ELEMAN TEMİNİNDE GÜÇLÜK ÇEKİLEN MESLEKLER

9) Son 1 yıl içerisinde işyerinizde eleman temininde güçlük çektiğiniz meslekleri ve bu mesleklerde temininde güçlük çektiğiniz kişi sayısını belirtiniz.

9.1) Eleman temininde güçlük çektiğimiz meslek yok. → 10.Soruya Geçiniz.

[illegible]

*Birden Fazla Seçenek İşaretlenebilir.

BÖLÜM V – İŞGÜCÜ PİYASASINA GENEL BAKIŞ

10) İşyerinizde engelli çalıştırdığınız takdirde devlet tarafından teşvikler ile destekleneceğinizi biliyor musunuz?

Evet ()

Hayır ()

11) Size göre engelli istihdamını arttırmak için neler yapılabilir?

(en önemli üç seçeneği belirtiniz)

Engellilerin çalışabileceği destekli, korumalı vb. işyerlerinin artırılması ()

Engelli istihdamı için uygulanan kota uygulamasının revize edilmesi ()

Engelli girişimcilere verilen hibe çalışmalarının geliştirilmesi ()

Engellilere yönelik uzaktan çalışma modellerinin geliştirilmesi ()

Engelli istihdam fuarları aracılığıyla işveren ile engelli danışanların bir araya getirilmesi ()

12) Genç (15-24 yaş) personel seçiminde aradığınız kriterler nelerdir? (Birden fazla seçilebilir)

Pratik beceri ()

Teorik beceri ()

Diploma/sertifika ()

Tecrübe ()

Referans ()

13) İşyerinizde MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldığınız personel için sınav ücretlerinin karşılanması hususunda uygulanan teşvik veya hibeden yararlandınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Fikrim Yok ()

14) İşyerinizde mevcut personel için MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi aldığınızda veya MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi olan personel istihdam ettiğinizde 4447 Sayılı Kanunun Geçici 10. maddesi kapsamında işveren sigorta primi desteğinden yararlandınız mı?

Evet ()

Hayır ()

Fikrim Yok ()

15) Personel seçiminde hangi değerlendirme yöntemini kullanıyorsunuz? (Birden fazla seçilebilir)

CV inceleme/eleme ()

Mülakat yapma ()

Görev başında seçim ()

Standart ölçme araçları veya testler kullanarak ()

Diğer ()

16) Son 1 yıl içerisinde İŞKUR'un hizmetlerinden faydalandınız mı?

Evet () (17. Soruya geçebilirsiniz) Hayır () (18. Soruya geçebilirsiniz.)

17) Faydalandığınız hizmetlerin memnuniyet düzeyinizi belirtiniz.
(Hizmetlerde birden fazla seçenek işaretlenebilir)

	Memnunum	Kararsızım	Memnun Değilim
Eleman Talebi			
İşbaşı Eğitim Programları			
Çalışanların Mesleki Eğitimi			
Mesleki Eğitim Kursu			
Kısa Çalışma Ödeneği			
Danışmanlık ve Yönlendirme			

18) İŞKUR'un sunmuş olduğu hizmetlerden faydalanmama nedeninizi belirtiniz. (Birden fazla seçilebilir)

- İŞKUR hizmetlerinden haberdar değilim. ()
 İŞKUR'un sunduğu hizmetlere diğer kaynaklardan ulaşıyorum. ()
 İnternet sitesi kullanışlı değil ()
 Bürokrasi (kâğıt işlerinin çok olması) ()
 İŞKUR, sektörüme uygun faaliyet sunmuyor ()

19) 2017 yılındaki ilave istihdam teşvikinden yararlandınız mı?

Evet () (20. Soruya geçiniz) Hayır () (21. Soruya geçiniz)

20) 2017 yılında ilave istihdam teşvikinin faydalı olduğunu düşünüyor musunuz?

Evet () Hayır () Kararsızım ()

21) 2018 yılında uygulamaya konulan istihdam teşviklerinin istihdama katkısını değerlendiriniz.
 İstihdamı çok artırır () İstihdamı az artırır () Değişmez () Fikrim yok ()

22) Sektörünüzde gelecek 10 yılda öne çıkacağını düşündüğünüz meslek ve beceriler nelerdir?

Meslek.....
 Beceri.....

2018 Yılı İşgücü Piyasası Araştırmasına yaptığınız katkından dolayı teşekkür ederiz.